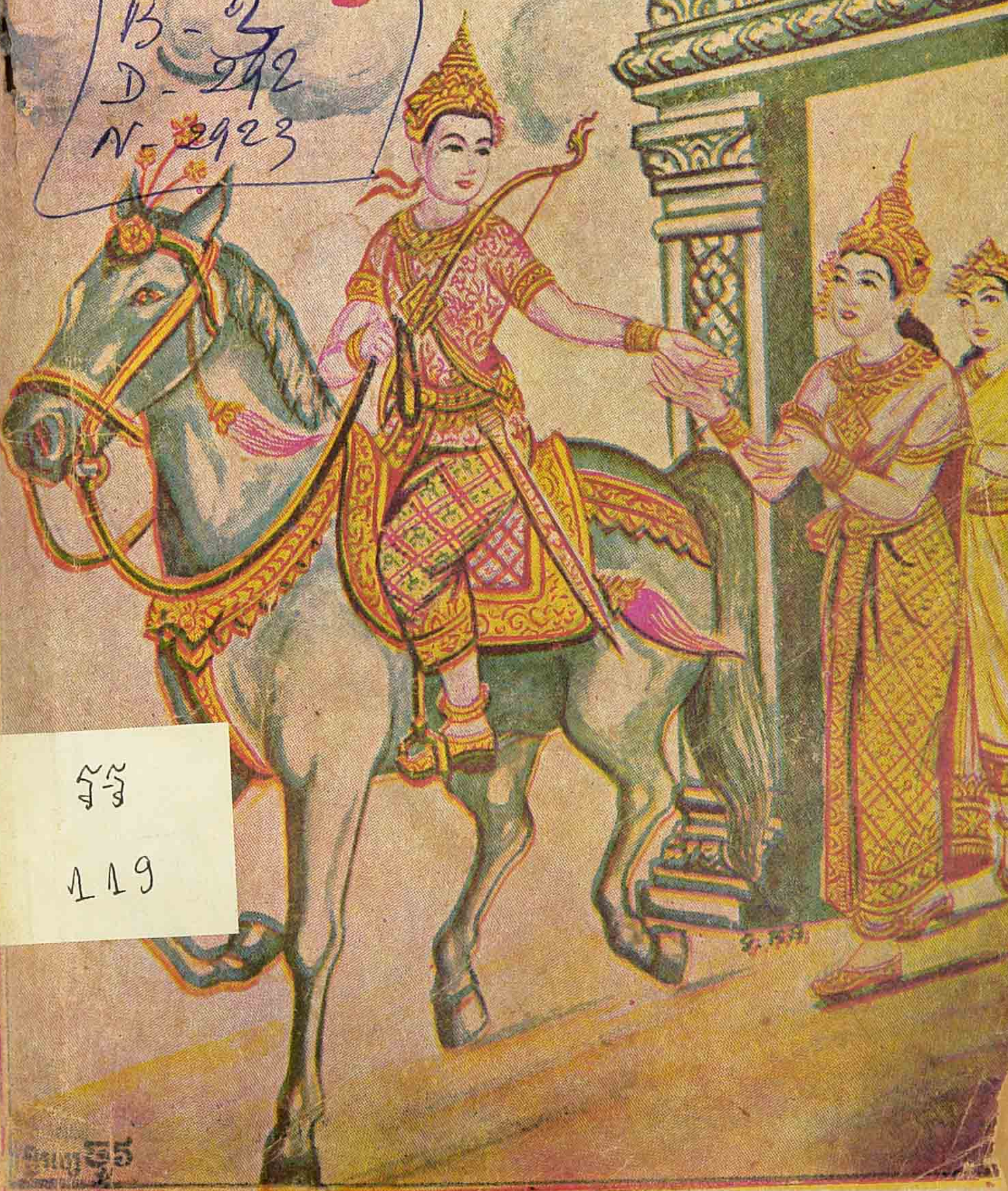

"Sovannahong"

သုတေသနစာအုပ်

နံပါတ် ၆

B-3
D-292
N-2923

LIBRAIRIE
REGIE
D'INDUSTRIE

၁၁၉

၁၁၉

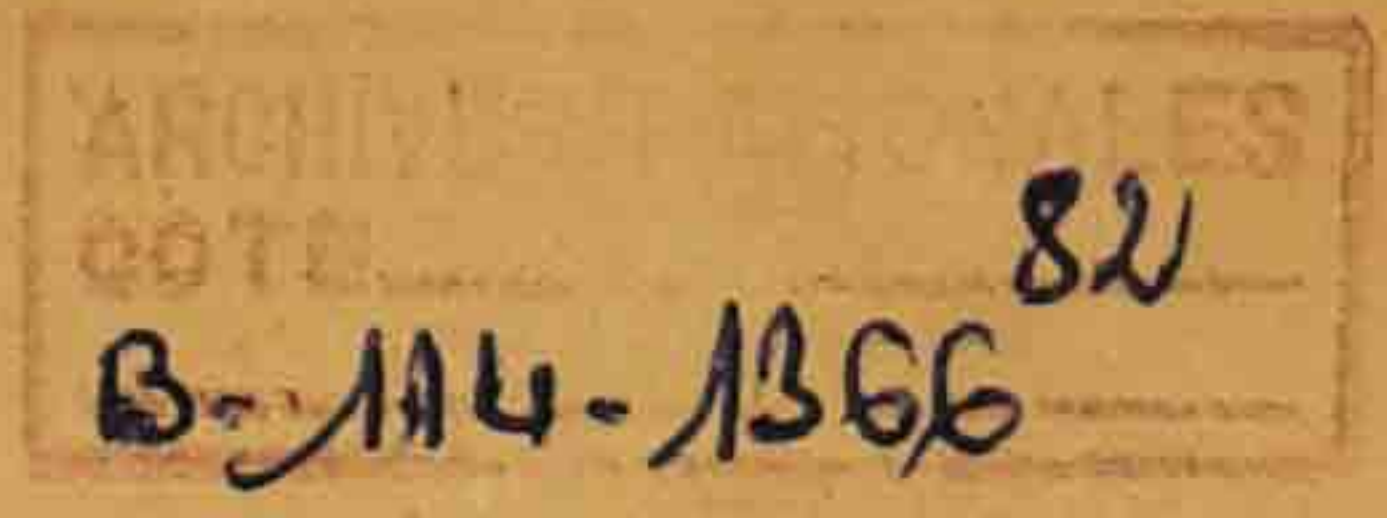
បញ្ជីសៀវភៅរបស់បណ្ឌិតាវ

ជីវិត-ផ្លូវ-ហ្វូត

លេខ ៣០ សុទ្ធវិថី ប្រាសាទ ក្រុងភ្នំពេញគី :

- ១- ព្រះប្រវត្តិពាក្យកាព្យ ថ្ងៃ ១៧១០០
- ២- កេសដកនក ទី ៦ ថ្ងៃ ២០១០០
- ៣- ប្រសាសន៍សាសនា ថ្ងៃ ៨១០០
- ៤- សុទ្ធកថា ថ្ងៃ ៧១០០
- ៥- យកវសធម៌នឹង ច្បាប់នានាកូនចៅ ថ្ងៃ ៥១០០
- ៦- សំរេតកថា ថ្ងៃ ៤១៥០
- ៧- ប្រជុំព្រះកាសិក ថ្ងៃ ៨១០០
- ៨- បញ្ជា សង្គម ថ្ងៃ ១៤១០០
- ៩- បុគ្គលកថា ថ្ងៃ ៥១០០
- ១០- ហិបហោះ ថ្ងៃ ៨១០០
- ១១- សុទ្ធវិថី ស្តីពីសាសនា, បទបញ្ញត្តិ គោលធម៌របស់- ថ្ងៃ ៥១០០
សាសនា និងការបុគ្គលព្រះពុទ្ធសាសនា
- ១២- ប្រសាសន៍យប្បញ្ញត្តិ ទី ១ ថ្ងៃ ៧១០០
- ១៣- ,, ទី ២ ថ្ងៃ ១២១០០
- ១៤- ប្រជុំសិក្ខាបទ ថ្ងៃ ១០១០០
- ១៥- សុទ្ធវិថីត្រកាសាវ័រ-បារាំង-យួន ថ្ងៃ ១៥១០០
- ១៦- សរសេរតាមស្រុត-ពន្យល់ ថ្ងៃ ២០១០០
- ១៧- រឿងម៉ាកប្រាណិក ទី ១-២-៣ ថ្ងៃ ៧១០០

បទព្រហ្មក្តី

កាលអង្គព្រះករុណា មានមេត្តាស្នេហាច្បាស់ ទើបទ្រង់មានរាជ
 កាសន៍ ព្រះអង្គត្រាស់ហៅសុរិយធី ។ ថាវិហាកូនមាសសួន មក
 បង្គំនឹងចមពង្ស ឆ្លៀតព្រះសុវណ្ណហង្ស ស្តេចមានទ្រង់មកដល់
 ហើយ ។ កាលនាងរតន៍ពិសី ព្រះបរមហោរិត្រាណាត្រិយ នាងមិន
 បង្គំឡើយ ចេញមកហើយកាលភស្តា ។ ឃើញនាងអភិមន្ត្រិ
 ស្រស់ប្រិមប្រិយនាងមិនថា សុវណ្ណហង្សអង្គករុណា មានទុក្ខថានាង
 នន ។ ថាវិហាអភិមបង ពេលនេះម្តងចូរមាសសួន បង្គំស្រស់មាស
 បួន ត្រូវទុនខ្លួនកុរញា ។ បង្គំកេតសុរិយធី នាងមានទ្រង់ត្រូវជាយា
 មហោសីដើមពិសី ចូរវិញ្ញាណាមាសបង ។ អភិមនាងលើកហត្ថ
 ទសករថ្នាំគឺគឺមានធុង បង្គំស្រស់ននលង ហើយសូមសុំនៃទោសា ។
 តាំងខ្លួនជាបួនពិត ថ្វាយជីវិតដល់កញា តាមតែទ្រង់មេត្តា ពិធីកា
 ស្រស់កល្យាណ ។ តោមឆាយកេតសុរិយធី ឃើញអនង្គនាង
 ទុនប្រាណ ក៏ទន់ព្រះទ័យក្បាន ស្នេហាកល្យាណជាបួនពិត ។ សុខ
 សប្បាយកាយបុរី ពន្លឺស្របស្រីនៅស្នេរស្និត គោរពម្ចាស់ជីវិត ខ្លាច
 ទ្រង់ប្តូរឆ្នើមបុរី ។ អភិមកេតសុរិយធី តាំងពីពពង្សខ្លាចនរបតី មិន
 ដែលទាស់ពិសី តាំងពីរថតាមាតា ។ សប្បាយមិនមានទុក្ខ សឹងបាន
 សុខគ្រប់រូបា សប្បាយកាយសេមា ស្វែចរចាត្រង់នេះហើយ ។
 នឹងថែងពិធីយក្ស មានប្តូរស្និតអង្គត្រាណាត្រិយ ចេះល្បីពុកឡើយ

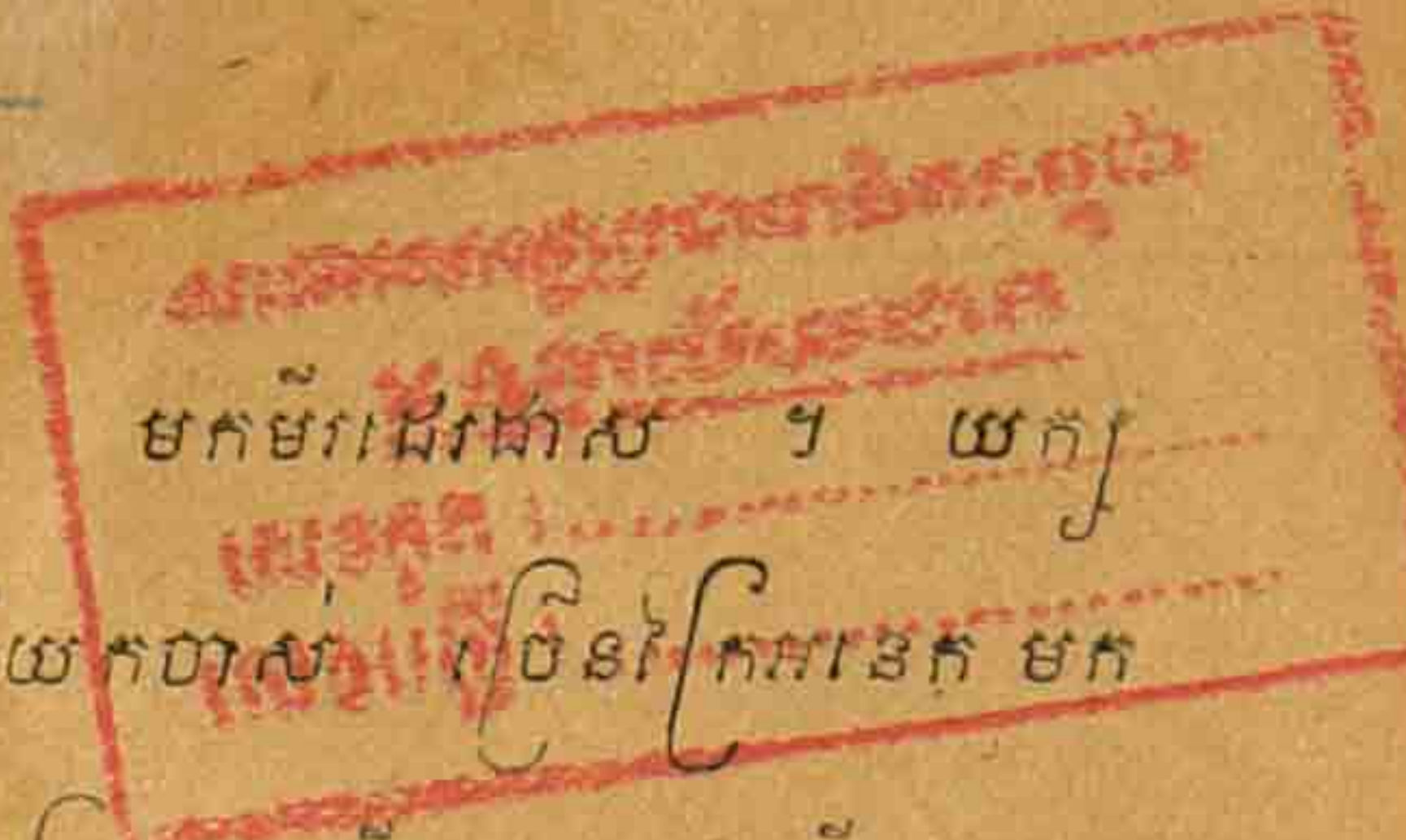

សឹងបានស្បៀយបូរវង្ស ។ ព្រះនាមទ្រង់ក្រមាត្យ ព្រះទ័យស្មាតមាស
 កំណត់ មហេសីទ្រង់គុត នៅតែបុត្រិធីតាឆាយ ។ ព្រះនាងកែវ
 លុណាស ដូចថ្ងៃរះភ្លឺសុះសាយ ក្រអូបអស់រូបកាយ ធ្លែតណ្ហាយ
 លើសអស់គេ ។ កាត់សក់ទុកវែវ ឥតសង្ស័យស្រស់មាសមេ សាច់
 នាងព័បព្វេ ផ្កិតស្រស់ដូចផ្កាផ្កា ។ ម្រាមដៃសឹងតូចៗ មើល
 ទៅស្រួចដូចបន្ទា ដង្កូវនដូចអង្កា គួរសេហាទាំងប្រសស្រី ។ ព្រះ
 នាមកមលូកា ជាកញ្ញាបត្រអាសុរី ព្រះនាងគ្មានស្វាមី ដោយរកប្តី
 ដ៏មមិនបាន ។ ថ្ងៃមួយកំពលយក្ស តើតអូលអាគន្ធិកល្យាណ ទើប
 យក្សមកគិតអាស តាំងរះឆ្នាំនៅកងចិត្ត ។ ថារូបកូនអញនៃ ពេញ
 លក្ខណៈក្រដូចវិចិត្រ ចេះយកសរព្រងព្រើ កេរ្តិ៍មកពិតពីបិតា ។ រួច
 ហើយអញនឹងស្តី ឲ្យអាសុរីនៃយក្ស ដូចដំលើកសរថ្មា រួចកាលណា
 ឲ្យប្រតិស្ឋាន ។ គិតស្រេចអាសុរមាន ចរម្តាយ៉ាងមាំមួន យកសរ
 របស់ខ្លួន មកដាក់នៅមុខរោងជ័យ ។ ហើយប្រាប់អស់អាមាត្យ ឲ្យ
 សង្កាតប្រុងទ័រទេ ប្រាប់អស់ពួកយក្សព្រៃ នឹងយក្សស្រុកផងទាំង
 ឡាយ ។ ថារបបុគ្គលណា លើកសរថ្មាក្រិតតោមឆាយ ឲ្យរួចលោក
 មិនស្តាយ ឲ្យប្រតិស្រីមានទ្រង់ ។ អាមាត្យស្តាប់ឡើង លើក
 ហត្ថាថ្វាយបង្គំ ហើយចេញទៅក្រៅក្រុង ប្រុងប្រាប់អស់យក្សនានា ។

បទកាកិគតិ

អស់ពួកសេនី ខំប្រឹងឃ្នាតខ្ញុំ ប្រាប់យក្សគ្រប់គ្នា ដូចក្រុងអាសុរី

ពេញទាំងភាព

មកម្នាក់ដើរដាស់ ។ យក្ស

ក្សមានពូជពង្ស ខ្លះក៏យកចាស់ ច្រើនក៏ក្រអែក មក

នណាស់ តាមព្រះរាជសាសន៍ ក្រុងអាសុរ ។ ថាបើអ្នកណា
 លើករួចសរថ្វា នឹងឲ្យបុត្រី ព្រមទាំងសេមា ធ្វើស្តេចផែនដី ហេតុ
 នោះឯងនៃ បានខំកន្លង ។ សូម្បីទេវតា ប្រឹងប្រែងម៉ឺមា ខំលើក
 ឥតហ្មង មិនទាំងកក្រើក ដល់សរជាម្តង ព្រមទាំងយក្សផង គ្មាន
 រួចតិចឡើយ ។ ចាស់ក្មេងសុទ្ធយក្ស ជាងបីម៉ឺននាក់ ខំប្រឹងឥត
 ស្បើយ លើកមិនរួចសោះ ដូចខ្មោចជាត្រើយ វែនប្រឹងណាស់
 ហើយ មិនរួចដោយពិត ។ ព្រមទាំងទេវតា ខំប្រឹងអស្ចារ្យ ចង់
 បានវារម័ត្រី នឹកសំល្អកាគម ខំអស់ពីចិត្ត ស្ទើរសូន្យជីវិត ពុំរួច
 ឡើយនៃ ។ ពួល្យសុះសាយ ដល់ក្សត្រលោមឆាយ សុវណ្ណហង្ស
 នរេបតី មានគរយក្ស ឲ្យលើកសរថ្វា រួចហើយមានជ័យ ឲ្យកូន
 ធ្វើតតាយ ។ ស្តេចបានផ្ទាំងជាក់ កើតក្តីស្មោះស្ម័គ្រ ដោយច្នៃ
 សាយ ចង់លើកឲ្យល្បី ឲ្យយក្សផ្ទាំងកាយ ទើបលោមពណ្ណាយ
 ទាំងពីរកញ្ញា ។ ហែកេតសុរិយង្គ នឹងកែវអន្លង់ អក្ខរិយ បង
 សូមលាស្រី ទៅផែនយក្ស នឹងលើកសរថ្វា យកកូនស្រីយក្ស ។
 ហេតុនេះសូមស្រី នៅនឹងវិបី កុំឲ្យអួលអាក់ បងទៅមិនយូរ វិលវិល
 ដោយស្ម័គ្រ នឹងមករួមរក្ស បុនស្រីទាំងពីរ ។ ទៅតែបីថ្នាំ បូរនាង
 ត្រាំចាំ សន្យាភូមិ មិនឲ្យឃ្នាតទេ ហែកែវជីវី នឹងមកកាន់ទី បុន
 អូ

ស្រីកល្យាណ ។ នាងនាថបានស្តាប់ ព្រះបង្គំស្តាប់
ក្នុងប្រាណ ទើបលើកអញ្ជាលី ទាំងពីរស្មោះស្មាន ដល់
ជាអង្គស្នាមី ។ បតីត្រព្រះបង្គំ នាថវិលជាម្ចាស់ បកប្រែប្រាណ
គង់នៅយូរ ចោលកល្យាណី អាណិតសំដី សន្យាប្រាកដ ។ ស្តេច
ស្តាប់មហេសី មានចិត្តមេត្រី អាណិតវរវត្ថុ ទ្រង់យាងចុះផ្គង ឡើង
ប្រាសាទរត្ន ដល់ហើយលើកហត្ថ បង្គំបិតា ។ បតីត្រព្រះគុណ ព្រះ
អង្គមានបុណ្យ ក្នុងពេលនេះណា បង្គំសូមណា ទៅដៃនយក្សា នឹង
លើកសរថ្នាំ យករាជបុត្រី ។ ដ្បិតអង្គក្រែមាត្រ មានបុត្រយ៉ាងស្អាត
ព្យាងពួកអាសុរី ឲ្យលើកសរថ្នាំ រួចឲ្យធ្មើបី រកអ្នកចេះល្បី ណាព្រះ
គុណអើយ ។ ព្រះបាទសុធន់ រត់ស្តាប់កូនតន់ ទើបអង្គត្រាណាត្រើយ
ថាអើបុត្រភា បិតាចាស់ហើយ កុំទៅយូរឡើយ នាថវិលណា
សួន ។ ស្តេចស្តាប់បិតា រួចហើយក្សត្រា បង្គំចក្រពាន្ត ចរចុះមកដី
យកជ័យមែនមាន យាងត្រាចរុករាន ក្នុងដងត្រីក្សត្រៃ ។ មិនខ្លាច
នឿយហត់ យាងចេញពីរដ្ឋ ក្នុងពេលនោះទែន យាងមិនមានឈប់
ដោយម្លប់ឈឺត្រៃ ឥតតក់ស្លុតក៏យ ព្រះទ័យជាម្ចាស់ ។ លុះព្រះសុរិយេ
សុរិយន់ចាបទេ ជិតយប់ហើយហោង ព្រះអង្គនឿយត្រួយ ចូលសម្រាក
ខ្លង ឲ្យបាត់ម្លូហាង ត្រឹកយាងតទៅ ។ ចូលក្រោមម្លប់ត្រៃ
ព្រះអង្គគានក៏យ ដល់កាយព្រះចៅ ស្រួលកាយព្រះអង្គ បញ្ជាវិនិច្ឆ័យ
នៅ លុះភ្លឺសន្លេ រឿងរក្ខិច្ឆាស ។ ទើបអង្គពោធិ ព្រះអង្គចរលី

ឲ្យបានរហ័ស គ្មានគិតនឿយព្រួយ ព្រះកាយនៃម្ចាស់ ទ្រង់ខំយាង
 ណាស់ ៧ទេវ ។ ដល់នគរយក្ស ក៏ទ្រង់យល់ដាក់ ដោយឃើញ
 ពួកមារ មកមើលច្រើនក្រៃ នៅក្នុងភាព លើកសរក្សា ក្រែមាត្រ
 ឧត្តម ។ ព្រះអង្គយាងចូល តាមមនុស្សមរមូល ទើបអង្គបរម យាង
 ទៅប្រញាប់ ដោយស្តេចទ្រង់ខំ ពួកយក្សមើលដុំ សើចចំអកថា ។
 អើ! នៃពួកយើង មើលមនុស្សទ្រង់មើង ដើរមកពីណា ខ្លួនតូចប៉ុនចៃ
 ធ្វើបូកសង្ហា មកលើកសរថ្នាំ ភ្លើង ឥតគិត ។ ខ្លួនគេប៉ុនក៏ មានរូប
 ធំ ។ លើកសរប្រឹងយឺត ខ្លួនប៉ុនកូនចាប មកមិនពិនិត្យ អាមនុស្ស
 កំទេច មុខដូចស្វាវៃព្រៃ ។ ស្តេចស្តាប់ពាក្យយក្ស ធ្វើមិនព្រួយ
 ទុកក្នុងព្រះទ័យ ខំយាងបានដល់ ទៅចាប់សរវៃ ទើបក្សត្រិតិតលៃ
 ចាប់លើកតែម្តង ។ លើករូបដូចចិត្ត ព្រះអង្គទ្រង់យឺត បាញ់សរ
 ពួកនឹង ហាក់ដូចរន្ទះ ខ្លាំងណាស់កន្លង យក្សឃើញច្បាស់ច្បង ខ្លាច
 អង្គក្សត្រិក្សាន្ត ។ កក្រែកលាន់ក្រៃ ពួកទៅដល់ពួ ព្រហ្មលោក
 ស្នូតហាន ទ្រង់ឲ្យពរជ័យ ថ្វាយដល់ក្សត្រិក្សាន្ត យក្សខ្លាចអង្គប្រាណ
 ព្រះមុនិនុពោកពាន់ ។ យក្សខ្លាចអស្ចារ្យ ថ្វីព្រះករុណា ជាអនេក
 លន់ ពួកនឹងសព្វសាយ ទៅតារយេពាន់ ថ្វាយពរច្រើនលាន់ ដល់
 ព្រះចក្រិ ។ រន្ទិសុះសាយ ស្រុកយក្សជិតឆ្ងាយ ខ្លាចព្រះនរេបតី
 ថ្វីអង្គក្រែមាត្រ យក្សមានសេរី ហៅអង្គក្សត្រិថ្វី សុវណ្ណហង្សក្សត្រ
 ក្សាន្ត ។ ថាហែបុត្រិស្នូន គួរព្រងផ្គុបផ្គុន នៃកែវកល្យាណ នឹង

នាងកមលូកា ជាស្រីចំណា ន គឺបុណ្យព្រឺងបាន មកដប់កូនសុន ។
 ចេះចូរទៅ ដំណាក់មួយនៅ ឲ្យបានស្រលាខ្លួន រួចស្រែចមកសេក
 នឹងកូននិមន្ត រសាយរាជ្យមាំមួន កងពេលនេះហើយ ។ ព្រះអង្គបាន
 ស្តាប់ បង្គំតាមច្បាប់ យាងតុំយូរឡើយ ទៅរាជដំណាក់ ឲ្យស្រាក
 ទុកស្បើយ ទ្រង់គង់កន្លែង បានស្រលាព្រះអង្គ ។ ឯអង្គក្រែមាត្យ
 ព្រះទ័យស្តេចសាត ទើបត្រាស់ទៅគង់ នាងកមលូកា ព្រះទ័យបញ្ជូន
 អើកែវវង្ស មានសុនបិតា ។ ឥឡូវគឺស្រី លើកសររួចខ្ចី ជាតិ
 ជាមនុស្ស ចេះចូររៀបកាយ យើងនឹងគិតការ រៀបកូនធីតា ធ្វើ
 ជាមហេសី ។ នាងនាថបានស្តាប់ ត្រេកអរចំណាប់ កបកល្យាណី
 នាងត្រេកអរណាស់ ពុំថាបានប្តី មិនដែលស្គាល់អី ខាងចំណីល្អ ។
 រៀបកាយយប់នោះ ទាល់តែភ្លឺច្បាស់ រស្មីចេញចរ នាងចង់បានប្តី
 លាបមេក្រយ៉ាងល្អ ទាល់តែឡើងស ដូចស្រីស្អាតិ ។ លុះព្រឹកស្រែច
 ហើយ ក្រុងយក្សត្រាណាគ្រិយ ហៅអស់ពលមារ ថារឺយគ្នាយើង
 រៀបប្រាណម្ហីមា នឹងផ្សំផ្គុំគ្នា បុត្រាបុត្រិ ។ ពលយក្សសប្បាយ
 ដឹងបានអង្គកាយ បានអង្គមាសប្តី រៀបគ្រឿងប្រដាប់ ឆាប់ទាំងប្រស
 ស្រី ឲ្យមាសមានល្បី ដូចក្តីប៉ិនប៉ង ។ រួចហើយកាលណា ឡើង
 ទូលយក្ស ក្រែមាត្យជាច្បង ថាសូមព្រះអង្គ ក្សត្រិជាបជាម្តង គ្រឿង
 សព្វគ្រប់ផង ធ្វើរួចអស់ហើយ ។ ព្រះអង្គបានស្តាប់ សេនីសាសព្វ
 គ្មានសល់សោះឡើយ ហៅរាជបុត្រិ នឹងអង្គត្រាណាគ្រិយ ធ្វើកិច្ច

បង្ហើយ - ក្នុងពេលនោះនៃ ។ យោងព្រះសុវណ្ណហង្ស នឹងនោម
 អន្ទ កមលូកាច្រពៃ ទ្រង់រៀបអភិសេក ជាឯកក្រុងក្រៃ ក្នុងពេល
 នោះនៃ សប្បាយអស្ចារ្យ ។ ស្តេចនឹងនាងស្រី គង់យ៉ាងគប្បី ល្អ
 ដូចទេវតា មើលទៅប្លែកភ្នែក គង់ទើមគ្នាណា ពួកពលយក្សា សរសើរ
 អឹងកង ។ ពលយក្សថ្វាយពរ ដល់ព្រះកូន ច្រើនក្រែកទូង ថា
 សូមព្រះអង្គ នឹងកែវន្ទនលង ធ្វើស្តេចចម្បង គ្រងពជបុរី ។ សូម
 ឲ្យបានសុខ ព្រមយក្សទាំងស្រុក ទីពឹងក្សត្រិ នឹងអង្គក្សត្រា ម្ចាស់
 មានសេរី សុខដោយបារមី ព្រះគុណនេះឯង ។ លុះរួចកិច្ចកល តាម
 ដោយយោបល់ នៃព្រះគម្ពីរ លុះដល់ព្រលប់ យោងចូលកន្លែង
 ស្នេហាស្នេនគតក្រែង សេពកាមតណ្ហា ។ នាងនឹងព្រះអង្គ លើក្រែ
 បញ្ចង អែបឧបកញ្ញា ស្តេចសោតធ្លាប់ច្រើន នៅតែកញ្ញា មិនដែល
 សោះសា នាងខ្មាសពេកពន់ ។ ខ្មាសអើយពេញខ្មាស នាងខ្ញុំស្តេចចាស់
 ទ្រង់នឹងស្រីតន់ ស្តេចគង់ប្រឌុប ក្រសោបអន្ទ នាងនាថស្រពន់
 ញាប់ញ័រឆន្ទ្រិយ ។ អស្ចារ្យពេកណាស់ ស្តេចសេពសង្ហាស នឹង
 នាងនារី នាងមិនសូវធ្លាប់ ញាប់ញ័រសញ្ញា នាងនឹងភូមី ប្រមូលរកគ្នា។
 អស្ចារ្យពេកក្រៃ ផ្ករលាន់សព្វព្វ ទិសលើមេឃា ផ្អែកបន្ទោរភ្នែក ភ្នំ
 ចាំងមហិមា គ្រឿងចកនាតា ស៊ីជាបំណី ។ ស៊ីទ័លតែតែត ភាគ
 ព្រាសពិសផែត ស្តេចនឹងស្រីស្រី បរិបូណ៌ស្នេហាស្និទ្ធ ផ្អែកផ្អិតមេត្រី
 នាងទុនសិរសី បង្គំចមរោ ។ បពិត្រព្រះអង្គ ព្រះទ័យទ្រទ្រង់ ព្រះ

គុណបុណ្យ បុណ្យសុមជ្ឈិកាយ គ្រាន់បានកកក្តៅ បុណ្យសុមនិត្យនៅ ធ្វើ
 ជន្មជីវិត ។ តាមតែព្រះអង្គ អាសូរវេរវេង្ស ជាខ្ញុំទ្រង់ប្តូរខ្ញុំ តាមតែ
 ត្រាស់ប្រើ សូមព្រះបិតា ជាគុម្ភលមិត្ត លុះក្សយជីវិត ។ ព្រះអង្គ
 បានស្តាប់ ពាក្យស្រីចំណាប់ ថ្វាយកាយភូមិ ស្តេចមានទិដ្ឋិ ថាហៃ
 នារី បុណ្យសុមនិត្យ កុំព្រួយណាសូន ។ បង្កើនបុណ្យស្រី គូពីជាតិ
 បានមកជួបជួន លុះសូន្យជីវិត ជីវិតរៀងខ្លួន ក៏បន្តនិមនន ព្រួយក្នុង
 ទ័យ ។ សប្បាយទាំងអស់ ពលយក្សឥតខ្ចោះ ខ្លាចអង្គរាជា ក្រៃ
 មាត្រសប្បាយ តាន់សីលការវេន នៅក្នុងភាព ឥតមានសៅហ្មង ។
 ស្តេចគង់និត្យនៅ ស្តេចភ្លេចស្រីពៅ ទាំងពីរនួនលួង ភ្លេចព្រះបិតា
 មាតាជាច្បង ដោយសុខកន្លង នឹងរោមរើតឆាយ ។ សូមពោលចារ
 ច្រង ស្មោះត្រង់ម្តង នឹងនាងពណ៌ពាយ នៅនគរយក្ស បានសុខសប្បាយ
 នឹងប្តីកាយ នាងនាថកញ្ញា ។ នាងកេតសុរិយង្គ នឹងនាង
 អក្ខម កេតនិកកស្តា យាងទៅយូរពេក មិនឃើញយាត្រា មហាង
 កាយា នឹងព្រះចក្រ ។ ថាឧព្រះអង្គ យាងយូរកន្លង មិននឹកមកស្រី
 ភ្លេចសង្សារចាស់ បានសង្សារថ្មី មិនគួរគប្បី ចោលទ្រង់និត្យនៅ ។
 ថាយាងឆាប់មក ឥឡូវពន្ធក ហួសហើយព្រះចៅ មិនគួរសន្យា ធ្វើ
 មិនត្រឹមត្រូវ ចោលទ្រង់ស្រីពៅ កំព្រាស្វាមី ។ បើអត់មិនថា តាម
 តែវាសនា ព្រោះឯងគ្មានប្តី ពេលនេះមានពិត ហើយដូចគ្មានអ្វី មិន
 គួរគប្បី ជាស្រីមានលក្ខណ៍ ។ ទើបកេតសុរិយង្គ នាងនាថត្រាស់

ត្រង់ នៅអក្ខរនាក់ ថាហោមាសបង ដែលមានចិត្តស្រួត យើងទាំង
 ពីរនាក់ កំព្រាពោកក្រែក ។ យើងមានភស្តុ ដូចអត់ទេណា ដែល
 នៅសព្វថ្ងៃ គួរយើងទៅតាម ព្រះអង្គចម្រើន សូមបុណ្យណា នាង
 ជួយគិតបង ។ អក្ខរនាក់ បានស្តាប់ទើ ទើបស្តីសារសង មិនសម
 មែនពិត នាំឲ្យមហាង យើងតាមច្បាស់ច្បង នគរអាសុរី ។ ថា
 ទៅមិនយូរ រំលឹកដោយឆ្ងល់ គំរប់ឆ្នាំព្យា ឥឡូវយូរហើយ ខុសសន្យា
 ស្តី ចេះនៅធ្វើអ្វី ព្រះបងនឹងខ្ញុំ ។ នាងកេតសុរិយង បានស្តាប់
 អន្លង់ នាងបានឆ្លើយឆ្លង ថាបុណ្យគិតត្រូវ ណាវែកវែនល្អ តាមក្បួន
 ច្បាស់ច្បង ឲ្យដឹងការណ៍ពិត ។ នាងទាំង២កាយ ស្រលាចិត្តខ្លួនខ្លាយ
 តាមព្រះទ្រង់ប្រើ លុះដល់ព្រលប់ ស្រីស្រស់វរមិត្ត សុរិយងនាងគិត
 នូវកលទុបាយ ។ ឯអក្ខរនុន ហែវែកវែមាសស្នូន ចាំស្តាប់អធិប្បាយ
 យើងរត់កុំឲ្យ គេដឹងសព្វសាយ សុខចិត្តស្តាប់កាយ តាមព្រះស្វាមី ។
 យើងទៅទាំងយប់ ចូរប្រឹងកុំឈប់ បុណ្យស៊ីសំដី យើងស្តីសុខចិត្ត
 គ្រេចចរតាមប្តី បើស្តាប់ក៏ហី តាមកម្មត្រៃព័ន្ធ ។ អក្ខរបានស្តាប់
 យកគ្រឿងប្រដាប់ មករៀបតាក់តែង ទាំងពីរអង្គ រូបយ៉ាងចិញ្ចែង
 យាងយាសស្នូនស្នូន ពីប្រាសាទថ្ងា ។ មិនឲ្យគេដឹង ស្រីស្នំដេក
 ឈឹង ឥតបានដឹងការណ៍ នឹងព្រះទេវិន្ទ ត្រូវជាបិតា មិនដឹងកញ្ញា
 លូចរត់ជាម្តង ។ នាងខំត្រាច់ទៅ ចូលក្នុងព្រៃជ្រៅ ទាំង២បុណ្យ
 ក្នុងពេលយប់យន់ ស្តាប់យាងយំផង ព្រះក្រិកមហាង ផលនេត្រសោក

សៅ ។ ឧត្តរស្វាមី ថ្ងៃមិច្ឆិមាសប្តី ឲ្យបុនមមោ ផ្លែត្រីមាក់ឯង
 គ្មានបានកក់កៅ ដល់ពេលយប់ជ្រៅ ត្រជាក់មហិមា ។ បើបានព្រះ
 បង គ្រាន់នឹងសេហស្នង មិនសូរវង្សា ឥឡូវយាងបាត់ ឲ្យបុនកំព្រា នឹង
 ព្រះរាជា ឥតមានភ្លេចឡើយ ។ គ្រប់ពេលរាត្រី គ្រាន់បានស្វាមី
 ស្តេចមកកៀកកើយ ឥឡូវបាត់សូន្យ បុនទុកឥតស្បើយ ឧត្តរអង្គ
 អើយ មិនមានអាណិត ។ យាងផងយំផង ពីរនាក់បុនបង ដោយ
 ក្តីព្រួយចិត្ត លុះដល់ថ្ងៃរះ ស្រស់កែវរមិត្ត ចូលកងវត្តជិត សម្រាក
 កាយា ។ ដោយអស់កម្លាំង នាងខំយាងខ្លាំង ចេញពីសេមា បានជា
 ទ្រង់យាង ទៅក្រោមព្រឹក្សា សម្រាកអាត្មា នៅនាដើមជ្រៃ ។
 លុះបន្តិចទៀត ស្រស់ស្រីនាងនាថ យាងចរចេញវៃ ឥតមានម្លូហ្មង
 ដើរតាមក្បួនថ្ងៃ បានប្រាំពីរថ្ងៃ ជិតដល់ហើយណា ។ កាលណោះ
 ស្រីស្រស់ ព្រួយចិត្តចំពោះ ភ្លៀងផ្កាអស្ចារ្យ នាងកើតម្លូហ្មង ទាំង
 ពីរកាយា ជក់ក្រោមព្រឹក្សា ផ្លូវក្រោមជ្រៃធំ ។ នាងព្រួយចិត្តណាស់
 មានផ្កាវន្តៈ ឮសូរត្រង់ៗ នាងនឹកស្វាមី អាវឡឧត្តម ដល់ក្បួនបរម
 ពោកពាន់ប្រមាណ ។ ទូញហើយផ្លូវទៅ នៅក្រោមព្រៃជ្រៅ សម្រាក
 អង្គប្រាណ សមយេនោះឯង ក្តៅទៅដល់ស្ថាន ទេពទិតពិមាន ព្រះ
 ឥន្ទស្នងនាយ ។ ស្តេចក្តៅអស្ចារ្យ ទេវិន្ទស្នង ដោយក្តីមិនងាយ
 ក្តៅអ្វីឯងៗ រកកល់ពុំឆ្ងាយ ទើបព្រះនរាយណ៍ បញ្ចេញព្រាណវិញៗ
 បើកចក្ខុទិព្វ ចុះមកក្រោមព្រៃ ទតមើលរំពៃ ឃើញកែវដ៏វិ ទាំងពីរ

នោះនៃ ដែលនាងតាមប្តី ងើរតាមដោយដង ។ ទើបព្រះនាម
 តាយ រៀបព្រះអង្គកាយ ទ្រង់ហោះចុះផ្លូវ សំដៅកញ្ញា ទៅ
 តាមទំនង ហោះដល់ផ្កាម្លូង ទាំងពេលយប់ជ្រៅ ។ ដល់ស្រែច
 កាលណា ឃើញដួងចម្បា ទាំងគូផ្កានៅ លោកយកហត្ថា កេះ
 ស្រស់ពាលពៅ ថាអីនាមទ្រៅ នាងតែនសិនសួន ។ នាងផ្កាផ្កា
 ចាំស្តាប់សំដី ឃើងប្រាប់ទៅនួន ចូរកែវតែនឡើង នឹងបានជួបជួន
 ស្វាមីនៃខ្លួន មិនយូរវេលាពិត ។ សុរិយង្គធីតា ស្តាប់សូរវាចា ទាំង
 ពេលឯងធីត កេះអក្សរស្រី ដោយសួនក៏យកិត ទើបឆ្លើយឥតគិត ឥត
 ដឹងសញ្ញា ។ ថាឱ ម្ចាស់ថ្ងៃ យកប្តីបក្សី មកហៅនៅទី សូមយាង
 ចេញទៅ អាណិតនារី ខ្ញុំតាមក្នុងមី ទេព្រះគុណម្ចាស់ ។ អង្គព្រះ
 ឥន្ទ្រា ស្តាប់ស្រីសោភា ទើបឆ្លើយវហ័ស ថាវាហមាសសួន នាង
 ស្តាប់ឲ្យច្បាស់ ខ្លួនឃើងជាចាស់ ព្រះឥន្ទ្រប្រាកដ ។ ឃើងឃើញ
 នាងស្រី ខំងើរតាមប្តី ព្រួយប្រាណហាបហត់ ឃើងចុះមកជួយ ដល់
 ប្តីមស្រីវត្ត ឲ្យនាងកំណត់ បានសុខសិរី ។ ហេតុនេះចូរសួន ស្តាប់
 ឲ្យមាំមួន នាងកុំខ្លាចអ្វី យកចិត្តព្រៀននេះ ពាក់តាមស្វាមី ទាំងពីរ
 ប្រិមប្រិយ កុំខ្លាចអ្វីឡើយ ។ នឹងក្លាយអាត្មា ជាកូនយក្សា សឹង
 សួនបានស្បើយ មាសជឿឃើងចុះ ណាស្រស់កែវអើយ ឃើងឥត
 ភឡើយ ដោយពាក្យសច្ចៈ ។ នាងនាថបានស្តាប់ ត្រេកអរចំណាប់
 បង្គំទ្រង់លក្សណ៍ គោរពទាំង២ យកចិត្តព្រៀនពាក់ ត្រេកអរស្មោះ

ស្ម័គ្រ ដល់ព្រះចម្រើត្រ ។ លោកឲ្យដម្បង ឬទ្ធិធ្វើតកទ្ធី ឲ្យដល់
 ចរណ៍ បើមានសត្រូវ យារយ័កង់ត្រ ឲ្យដម្បងវៃ សម្រាប់ដោះ
 ទុក ។ បើមានសត្រូវ យារយ័ស្រពៅ នាងកុយល់ម្យា វាយនឹង
 ដម្បង ឲ្យឃើញឆាប់តុត បានច្នៃចមមកដ ស្វាមីស្រស្តន ។ នាង
 សោតបានស្តាប់ អវក្រចំណាប់ នឹងព្រះរោមស្តន លើកហត្ថទាំង
 ពីរ បង្ខំមាំមួន ដោយលោកមកជួន មកជួបឥន្ទ្រ ។ កាលនោះ
 ទើបឲ្យទៅមាសធ្វើន ហើយអង្គទេវ ទ្រង់យាងហោះចេញ ឥត
 មានរុញរា ដល់ស្ថានសួគ៌ិ សេពសោយសុខា ។ ថ្ងៃនឹងនាងនាថ
 ទាំងពីរនេះទៀត នៅក្រោមព្រឹក្សា បានដម្បងជ័យ នឹងចិញ្ចៀនថ្វា
 ក្លាយរូបធិតា ដោយក្សហើយនៃ ។ យក្សទាំង២ប្រាណ លុះព្រឹក
 ចរថ្ងាន ឥតមានទុក្ខភ័យ ទំគោចរទៅ សំដៅទីទៃ ដោយបុណ្យ
 និស្ស័យ ដល់ចុងសេមា ។ នាងយក្សទាំងពីរ ចូរកែបតី កងទី
 បព្វតា សម្រាកព្រះកាយ ឲ្យបាត់ទុក្ខា ស្វែនលែងចរចា ត្រង់នេះ
 ជាម្តង ។ នឹងថ្ងៃនឹងទៅអង្គ ពង្សពោធិវរវង្ស សុវណ្ណហង្សច្បាស
 ច្បង ថ្ងៃនោះព្រះអង្គ ស្តេចទ្រង់មហ្មង ដោយបុណ្យព្រងចង ជួប
 នឹងមហេសី ។ ទ្រង់កើតវិតក្ក ព្រះកាយអង្សក ទើបលោមបួនស្រី
 នាងកមលូកា កែវសង្សារថ្មី ហែបួនប្រិមប្រិយ ប្រាណបងសុលា ។
 ទៅលេងព្រឹកព្រៃ កំសាន្តព្រះទ័យ ណាស្រស់ស្អាត លុះដល់ព្រៃ
 លប់ ជួបចូលសន្និយា បង្កលម្ពីមា មករកបួនពៅ ។ នាងសោត

បានស្តាប់ ស្តេចធ្វើត្រូវច្បាប់ នាងមិនហ្មងសៅ ថាយាងទៅចុះ ខ្លួន
 បន្តិក្សនៅ តែសូមព្រះទេវ ឆាប់រលីញាភ ។ ស្តេចបានស្តាប់ហើយ
 នៅនាងត្រាណាគ្រិយ ទ្រង់មានគុណ ហៅអស់សេនី គាល់មីរត្រៀប
 ត្រា អ៊ុយសេនា ជូនអញទៅត្រៃ ។ ពលយក្សបានស្តាប់ ដោយ
 ធ្លាប់ដឹងច្បាប់ រៀបរថអាជាន័យ គោរមាំងសេះ ច្រើនណាស់ទីទេ
 រួចហើយឥតក៏យ ទូលក្សត្រឆោមតាយ ។ ថារៀបហើយនៃ សូម
 ទ្រង់កុំក៏យ គ្រឿងរថទាំងឡាយ បរិច្ចណ៍គ្រប់សព្វ សូមយាងប្រាណ
 កាយ ឆាប់យាងសប្បាយ ទៅក្នុងត្រៃត្រីក្ស ។ ស្តេចយាងចុះទៅ
 ពលយក្សគាល់នៅ ចុះហោរគគីក សំដៅយាត្រា ឥតអាក៏ឥតក្តីក
 ពលតាមសន្ធិក យាងតាមមាតា ។ ចេះតែចេញទៅ ព្រះអង្គចម
 ចៅ គ្មានព្រួយអង្គា ដល់ក្នុងពូតា ទតត្រៃនានា កំសាន្តទេយា នឹង
 អស់ពលផង ។ ចេះផ្លែផងនៃ កំសាន្តព្រះទ័យ ពលកំអង្គកង មក
 ប្រើមកប្រាង្គ ថ្វាយហើយសុំផង សប្បាយកន្លង ក្នុងត្រៃនោះឯង ។
 ថ្ងៃដំរយក្សស្រី ដែលជាមហេសី គឺពិតយក្សក្លែង ពួមមាត់អង្គកង
 នាងឥតចម្បែង ថយព័កន្លែង លបមើលជើងការណ៍ ។ ដោយពួ
 សូរយក្ស ច្រើនក្រអន័ក្ស បានជាសង្ហា ទើបនាងមើលទៅ ឃើញ
 អង្គក្សត្រា ត្រូវជាភស្តា នាងនួនកល្យាណ ។ ទើបកេះខ្សឹបខ្សៀវ
 ប្រាប់ថាដំទាវ ហែបនកុំផាន កែវមើលទៅចុះ នោះហ្ន៎ក្សត្រក្សាន្ត
 គង់តែឯកប្រាណ នៅលើហត្ថី ។ បន្តឯងមើលចុះ ព្រះបាទទ្រង់

យស បានសង្សារថ្មី ក្រេបសង្សារចាស់ ចិត្តប្រសព្វរវៃ ឧកើតជាស្រី
 កម្មអ្នកត ។ គេចេះយកបាន ស្រី៣-៤ប្រាណ ញាតិគេនៅរាប់
 ឯងក្បត់តែមួយ គេទុកដូចជាប់ ពិតជាស្វយជាប់ អស់រយខែ្នាំ ។
 ទើបនាងយកក្មេង សុខតិកខ្លួន ដោយក្តីនាងចាំ ទៅទុបបាទា ពោល
 ក្មេងតាមកម្ម ក្មេងពាក្យសសាំ កូតករោមយង់ ។ បពិត្រព្រះគុណ
 អាណិតបុទគន់ ប្រសើរមានទ្រង់ ខ្ញុំកូនយក្សា វេទនាយុរលង់ បិតា
 ចមពង្ស គេសម្លាប់ក្សយ ។ ខ្ញុំរត់ចខ្លួន មកពីរនាក់បុទ មកពីង
 ចមត្រី សូមទ្រង់អាណិត ជួយគិតកែខែ ធ្វើខ្ញុំក្សត្រិថ្ម លុះសន្យ
 ជីវី ។ ព្រះអង្គបានស្តាប់ យក្សក្មេងសារសព្វ ថ្វាយដល់ក្តីមី ទ្រង់
 មានព្រះទ័យ អាណិតនារី ទើបទ្រង់សម្តី ស្មេហាយក្សនោះ ។
 ទើបប្រាប់សេនា ឲ្យមើលកញ្ញា ពីរហ្នឹងចំពោះ ទុកដូចបុត្រិ ចក្រ
 អនុគ្រោះ បានហើយទ្រង់យស មានព្រះទ្រង់ ។ ចេះរឿយសេនី
 ចូលរំលបុរី នាំដួងសុដា ជ្រូតថ្ងៃរសៀល ទន់ព្រះសុរិយា នាំយក្ស
 កញ្ញា ចូលបុរីរដ្ឋ ។ ពាលផងមិនយូរ ប្រងឥតម្សិទ្ធិ ខ្លាចព្រះចក្រ
 ពត្តិ រៀបយានជំនិះ សំដៅទៅរដ្ឋ នាំព្រះមហាក្សត្រ ចរចេញ
 កន្លែយ ។ យាងពីព្រឹក្សព្រៃ លុះយប់ហើយនៃ ដល់ក្រុងត្រាណាត្រិយ
 សឹងបានសុខកាយ ឥតមានទុក្ខឡើយ ចូលអែបបង្ហើយ មហាសីជីវិត ។
 ឯបនឹងកមល្យកា ទើបទ្រង់ស្តីថា ហែកែវមាសស្និទ្ធ ហង់ទៅក្នុងព្រៃ
 មានលាភពេកពិត យក្សស្រីរោមស្និទ្ធ ដឹងមកពីណា ។ មកសូម

ធ្វើខ្ញុំ ថា កើតទុក្ខធំ ព្រាត់អស់បិតា បងអាណិតក្រៃ នាំចូលរង្វា ទុក
 កែវស្នេហា ជាបុត្រកល្យាណ ។ នាងនាថបានស្តាប់ មហានិច្ចណាថ
 តែស្បៀមកងប្រាណ មិនហ៊ានបន្ទោស ដល់ទោមទ្រង់ញាណ នាង
 មិនរិះធាន ថា តិរិះឡើយ ។ លុះផ្ដំនិគ្រនៅ នឹងអង្គព្រះចៅ រម
 រក្សកៀកកើយ នឹងអង្គទេវីន្ទ ផ្ដល់កល្យាណឡើយ ស្រមុកឡើយ ។
 ទាំ តែរោមឆាយ ។ ថ្ងៃនឹងនាងយក្ស ទាំងពីរអនិគ្រ មហេសី
 ក្លែងក្លាយ ចរចូលប្រាសាទ ទៅឃើញពណ៌រាយ ផ្ដុំបមិនឆាយ ពី
 កាយកមលូកា ។ ត្រីព្រះចក្ខុចិត្ត ចង់សុខទៅយិត នៅលើមញ្ញ
 ចុកវណ្ណនដើមទ្រូង មហេសីក្រឡា ញាប់ញ័រអាត្មា ស្ទើរទប់ពុំបាន ។
 ថា មើលមីនេះ ផ្ដំនឹងឆោមម្លោះ មីចោរតិរច្ឆាន ហ៊ានលួចប្ដីអញ មក
 ធ្វើបែបក្បាន ឲ្យអញខាន សព្វសាច់សញ្ញា ។ នាងកេតសុរិយា
 នឹងកែវវរវង្ស អភិមនារី កើតក្ដីហ្មឺងសៅ ញាប់ញ័រឆ្ងៃយ ប៉ុន្តែទេ-
 វី ទប់ព្រះទេយា ។ មើលទៅនាវល្លិ នាស្ថានកន្លែង ដែលព្រះ
 រាជា ឲ្យផ្ដំនិគ្រនៅ ពេញសេនាគំព្រា ព្រួយប្រាណមហិមា សៅ
 ហ្មឺងកងចិត្ត ។ លុះត្រីកសុរិយា ពន្លឺជ្រះថ្លា កំចាត់ឯងឆ្លុះ នាង
 យក្សទាំងពីរ ព្រួយប្រាណពេកពិត អង្គុយបែបគិត កិច្ចកល្យាណ ។
 ថ្ងៃនឹងកមលូកា តែនិចាកក្រឡា នឹងអង្គចក្រិ ពុំសុខសប្បាយ ឥត
 មានពាសអ្វី ទើបនាងស្រស់ស្រី កមលូកាសាមាទ្យ ។ ហៅយក្ស
 ទ្វេហា ទៅប្រាសាទថ្មា ឲ្យបម្រើប្រាណ គក់ជើងគក់ដៃ ឥតប្រ

ណីប្រាណ ឥតមានឲ្យខាន រាល់ពេលជាម្តង ។ ថ្ងៃមួយនោះណា
 ឲ្យដុះមសា កមល្យកាននល្អង រាន់ដុះឲ្យទៅ មិនស្រួលវាយខ្នង ដេរ
 ឥតទំនង ថាមួយក្បែរត្រី ឲ្យមកចូលក្រុង សស្ស័តសស្ស័ង មិនដឹង
 ទីទៃ ដុះមិនជះទេ មួយក្បែរត្រី ហងនៅត្រីក្បែរត្រី ទើបបានវា
 សម ។ ឲ្យមកនៅក្រុង ខាងក្រៅខាងក្នុង ឥតចេះរៀបចំ ម៉ាចារ
 មុខច្បូក កើតឥតច្រឡំ ច្រុះព្រះបរម យកធ្វើបុត្រី ។ នាងយក្ស
 បានស្តាប់ កមល្យកាសាសត្ថ ដេរដៀលនួនស្រី នាងខំអត់ណាស់
 មិនពោលពីអ្វី ស្រស់កល្យាណី យកតែពីសុខ ។ ដេររួចហើយ
 ណា ចូលក្នុងប្រាង្គប្រា យក្សពីរកើតទុក្ខ ក្តៅនឹងកមល្យកា ដើមទ្រូង
 ចាប់បុក ដោយក្តីចង់សុខ ខំទ្រាំនិរន្យនៅ ។ ថ្ងៃនីក្បែរត្រី ឃើញ
 ពីរយក្ស ព្រះអង្គចមចៅ សែនសង្ឃៃណាស់ សម្លេងក្រអៅ ដូច
 ជាស្រីពៅ សុរិយង្គទេវី ។ មួយដូចអក្ខម ទាំងពីរ ។ នឹម សម
 ក្រែនារី តែស្តេចនៅស្ងៀម ចេះតែសំភ័ អង្គព្រះភូមី រក្សាននល្អង ។
 ចំណីចំណុក ឲ្យគេចាប់ទុក នាងសោយទាំងសង មិនឲ្យមានក្តយ
 បានសុខកន្លង ទាស់តែនួនល្អង កមល្យកាត្រាណាត្រើយ ។

បទពិសោល

ក្សណនោះសុរិយង្គថ្ងៃថ្ងៃ ព្រួយព្រះទ័យក្រៃ ទើបស្តីទៅកាន់ស្រី
 ហើយ ។ ហែនៃអក្ខមត្រាណាត្រើយ ឃើងកុំនៅឡើយ នាំកើតសៅ-
 ហងកងចិត្ត ។ កមល្យកាមនេះឯងពិត ម៉ាចារទ្រុស្តមិត្ត វាហានក្បត់

យកស្វាមី ។ ធ្វើត្រាន់ហើយមកដេរស្តី មេចោរកាឡី ព្រហ្មប៊ុន
ហានដេរយើងណា ។ ចេះយើងតែងជាអក្ខរ ទុកឲ្យកស្តា យើង
ដឹងកិច្ចកល្យបាយ ។ គិតក្លាមស្រីទាំងពីរកាយ ប្រឹងតែងខ្លួនខ្លាយ
តាមដោយបញ្ញាស្រស់ស្រី ។ យកមកបិទក្បាងទ្រាជ័យ ពេលយប់
នោះនៃ ចរណ៍នាងចេញយាត្រា ។ សុរិយន្តស្រីស្រស់កញ្ញា នាង
នាចប្រាប់ថា ហែនៃអភិមនោមទាយ ។ បួនអើយបើយើងថ្ងៃកាយ
នាំកើតអន្តរាយ សៅហ្មងពីព្រោះតាមប្តី ។ ណ្ហើយចុះតាមកម្មជាតិ
រលទៅប្តី នៃអាយុរក្ខវជ្ជរម្យ ។ យើងទុកសំបុត្រជាធំ ឲ្យព្រះទុក្ខម
ស្តេចទេសសព្វសាសន៍នេះម្តង ។ ស្តីស្រីច្រើនស្រីស្រស់ទង្រង យាងតាមទ័-
នង ចរចេញពីរាជសីមា ។ គួរឲ្យអាសូរកញ្ញា ទំប្រឹងយាត្រា សំ-
ដៅទៅចូលព្រៃព្រឹក្ស ។ តែចិត្តនាងនាំនឹក សន្តិសន្តិក ដល់អង្គ
ទោមទាយភូមិ ។ ត្រាច់ដើរកាត់អស្ថិតិ ក្មេងអស្ថិតិសទី ទឹកនេត្រ
នាងហូររំ ។ នឹកដល់ព្រះមុនិនុបមត្រ គឺជានិស្ស័យ ឲ្យព្រាត
ព្រះបាទស្វាមី ។ នាងទំត្រាច់យាងពីរស្រី គួរឲ្យប្រណី ដល់ស្រស់
បរិមាសមិត្រ ។ ខ្លួនស្រីទំយាងឥតគិត ប្រាំពីរថ្ងៃពិត ចូលទៅក្នុង
ដៃនសីមា ។ នាងដោះចិញ្ចៀនហត្ថា ក៏ក្លាយអាត្មា ល្អឆើតដូច
ដើមប្រាកដ ។ លុះដល់ព្រលប់រំភ័ក្ត យាងតាមបែបបទ ទៅដល់
ប្រាសាទរាជ ។ សម្តេចសុធនភូមា ព្រមទាំងសុទក្លា ដែលជា
មហេសីរោមយង់ ។ ទៅបាត់មិនឃើញយូរលង់ ឥឡូវអន្ត ។ នាង

ឡប់មកទាំងទ្វេហា ។ ហៃសុននីមន្តបិសា នាងមកតំណា ឲ្យចូរ
 កើតក្តីខាន ។ ទំរកកមិនដឹងជាន ទុក្ខនកល្យាណ ចូរថ្ងៃប្រាប់
 មកកុំលាក់ ។ នារីទើស្តាប់ជាក់ ទុនទាំងពីរនាក់ រយកមដំណើរ
 ដើមទង ។ ពោលដូចដើមឃ្នា នោះផង ថ្វាយក្សត្រច្បាស់ច្បង ដូច
 មាននៅខាងដើមឃ្នា ។ ស្តេចជ្រាបនៅក្នុងទេយា ស្មើចិត្តពុំងា ទំ
 ប្រឹងយាត្រាតាមប្តី ។ រួចហើយស្រស់កល្យាណ បង្គំរើប្តី យាងទៅ
 ប្រាសាទសាន្តសុខ ។ គ្មានភ័យប្រមប្រើយផុតទុក ស្នំផងគគុក បម្រើ
 នារីវេរជាស ។ ដោយនឹកនាងយុវទាំងណាស់ ទុនបើបបាទម្ចាស់
 គោរពគតមានឲ្យល្អ ។ គ្រងណោះលេបស្វែងជាម្តង នឹងពោលសារ-
 សង ពីពោធិសត្វតែតឆាយ ។ នៅនគរយក្សនោះឆ្ងាយ ក្រែមាត្រ
 ប្តូរសាយ រូបរមកមល្យកាទើ ។ ព្រះអង្គចោមឆាយភូមិ ទ្រង់បាត់
 យក្សព្រៃ ក៏កើតមហានិពេកពាន ។ ទ្រង់យាងរកគ្រប់ដំបន់ ក្រែង
 ឃើញបុនគន់ នាងនៅទាំងពីរនោះទែន ។ ដោយពុំដឹងជាមហេសី
 តែទាស់សំដី ប្រហែលមកជាយុវយា ។ ស្តេចរកលុះដល់ក្បាងទ្វារ
 ឃើញសាសន៍ពំងា បិទនៅទីនោះហើយហោង ។ ស្តេចទេតដឹងគ្រប់ជាម្តង
 ពាក្យពោលសារសង ដូចបានចារចែងថ្ងៃថា ។ នាងទំទាំងពីរទ្វេ-
 ពោ សូមទុនសិរសា បង្គំដល់រាជស្វាមី ។ សុរយង្គនឹងអភិមស្រិ
 បុនសូមលាប្តី ទៅអោយរត្តវិញហើយ ។ ដ្បិតបុនមកតាមត្រាណ-
 ត្រិយ ស្តេចនៅព្រងើយ យកបុនធ្វើប្រតិសោភ័ណ ។ បុននៅកមល្យកា

ជំនះជាន់ វាធ្វើបូកគ្រាន់ មិចោរក្សត្រលូចប្តីគេ ។ វាជំនិចាខ្ញុំនេះនៃ
 ព្រះអង្គនាមសេហ៍ អាសូរករណាខ្ញុំថាត ។ មេនេះព្រហ្មនពេក
 កាត់ ឲ្យខ្ញុំបតិបត្តិ បម្រើខ្លួនវាអស្ចារ្យ ។ ដេរស្តីខ្ញុំឥតមេត្តា ដោយ
 វាអាងថា ខ្លួនខ្ញុំនេះជាយក្សព្រៃ ។ ដេរដៀលសព្វគ្រឿងទីទៃ បាន
 ជាខ្ញុំលែ ព្រំនៅពុំបានជាម្តង ។ បួនសូមគោរពព្រះបង្គំ យាងកុំ
 យូរហោង អាណិតសង្សារកំសត់ ។ ហើយយកកមលូកាស្រីភ្នំ នៅ
 កងស្មានស្ថិត ឲ្យបួនបានស្គាល់មុខវា ។ បួនខំដើរទាំងកំព្រា បូរតាម
 វាជា សុខចិត្តស្លាប់ជនមិនស្តាយ ។ ហេតុនេះបួនលាទោមតាយ
 តែងមិនក្បោះក្បាយ សារខ្លួនខ្ញុំនេះជាស្រី ។ ព្រះអង្គទតចប់សំដី
 អាសូរពិសី ញាប់ញ័រទាំងអង្គកាយ ។ បោកខ្លួនថាឧទើ មិនឲ្យ
 ភូមិ បានជ្រាបព័ត៌មានយោបល់ ។ បើបួននាងហ៊ានមកដល់ មិនគិត
 ពន្យល់ ឲ្យបង្គំជំនិចាបួនស្រី ។ ដល់ហួសបាននាងប្រាប់ប្តី ទើបព្រះ
 ចក្រី យាងចូលទៅជួបហ្មង ។ ទឹកនេត្រហូរល្អិតកន្ទួង នឹកដល់នួន
 ល្អិត ដែលនាងព្រាត់ប្រាស់បាត់ទៅ ។ ចេះតែទ្រង់បោកសោកសៅ
 ទើបនាងស្រពោ កមលូកាមកសួរទ្រង់ប្តី ។ ថាហែចមមកុដជីវិត
 ស្តេចកើតក៏យកិត ប្តីមួយមានទាសទេយា ។ ទាសាទាសនានា ឬ
 បួនពំនា ធ្វើទាសក្រោមល្អិតផ្កូលី ។ សូមប្រាប់កំលាកនារី ឲ្យដឹង
 ដើមទី តើមានទោសធ្ងន់ពីអ្វី ។ កាលស្តេចបានស្តាប់នាងស្រី ទ្រង់
 ឆ្លើយតបខ្ញុំ ថាហែបួនឥតខុសឡើយ ។ យក្សស្រីទាំងពីរត្រាណ-

ត្រើយ រត់បាត់ទៅហើយ មិនឃើញនៅក្នុងសេមា ។ បងនឹកអាណិត
 អស្ចារ្យ បានជាសោកា អាសូរដោយព្រាត់ប្រាសក្រៃ ។ ហេតុ
 នេះបុត្រកុំសង្ស័យ គិតកាលយ នាងនាថទាំងពីរនេះឯង ។ នាង
 ស្តាប់សម្តេចគម្ពីរ នាងឥតចម្រើន ដឹងថាប្រហែលមហេសី ។ បើ
 មិនមែនទេយ្យអ្វី ខោចមួយក្បួន ខ្លះណាស់នៅពេញសេមា ។
 ទើបនាងស្រស់ស្រីទូលថា សូមប្រាប់កិច្ចការ បួនដឹងពិតជាមហេសី ។
 ចូរកុំលាក់នឹងបួនស្រី ណាព្រះស្វាមី ទ្រង់ពោលឲ្យត្រង់មកចុះ ។
 ព្រះអង្គបានស្តាប់ចំពោះ ទើបព្រះទ្រង់យស លួងលោមត្រលឹងទៅ
 ថា ។ បួនអើយនាងកុំសង្ឃឹ ចូរសួរមេត្តា អាណិតដល់បងព្រា-
 លឹង ។ ឃ្លីតនាងទាំងពីរយក្នុងនឹង ចូរបួនត្រូវដឹង ពិតជាមហេសី
 បងហើយ ។- នាងខំមកតាមពុំស្បើយ ហែសង្សារអើយ នាងកុំ
 ប្រកាន់ទោសព្រំ ។ នាងនាថបានស្តាប់ច្រក ទ្រង់កើតភិតភ័យ
 ដោយខ្លួនធ្វើបាបពុំដឹង ឃ្លីតនាងពុំដឹងសោកា ស្មានហាក់ដូចជា យក្ស
 ព្រៃប្រាកដនេះឯង លើកហត្ថបង្គំឆោមស្រង ឲ្យព្រះគម្ពីរ ខ្លួនបួន
 មិនដឹងសោះឡើយ ។ បើដឹងពិតពុំកន្តើយ បង្គំត្រាណត្រើយ តាម
 ខ្លួនជាស្រីចុងគេ ។ បួនមិនធ្វើបំពានទេ សូមព្រះឆោមស្រង អនុ-
 គ្រោះចំពោះនាងខ្ញុំ ។ ទើបស្តេចថាហែមាសម្តុំ រឿងនេះមិនសម្ប យក
 ទោសនរណា បានផង ។ ឃ្លើយចុះក៏គិតនាំហ្មង បងលាននលង
 នឹងទៅក្នុងរាជបុរី ។ លាទៅគំរប់ផ្កាព្យ នឹងរំលែងខ្ញុំ មកគ្រងសេមា

នេរវិញ ។ ហេតុនេះចូរបុនសម្បាញ កំពៅទុកមេញ ស្លាប់រាជ
 ឧត្តរណា ពៅ ។ នាងទូលថាខ្ញុំមិននៅ សូមតាមព្រះចៅ លុះសូន្យ
 ជីវិតបុនស្រី ។ ស្តេចក៏ទ្រង់សុវណ្ណ ថាចោះចុះដី យើងទៅសូម
 លាចមកត ។ បិតាមានប្តីទ្រង់លើសលប់ យើងចូលគោរព សូមលា
 ទៅអយ្យរតណា ។ ស្តីភាមយាងកាន់ហត្ថា នាំបុនជីវិត ទ្រង់ប្រាង្គ
 ប្រាសាទអសុរី ។ បង្គំដល់ចមកតត្រៃ ថាសូមព្រះបី ជាបន្តិកល-
 ក៏ចូទបាយ ។ កូនមកសូមលាពន្រាយ ទៅនគរនាយ ដោយនឹក
 រលឹកបិតា ។ បានជានាំនាងកញ្ញា ចរចេញយាត្រា យាងទៅក្នុង
 ពេលនេះឯង ។ ក្រែមាត្រចមមកដស្តេចស្តេច ស្តាប់កូនថ្នាំថ្នង ក៏
 មានព្រះទ័យម្តហ្មង ។ ទើបឆ្លើយដោយតាមទំនង ហែកូនច្បាស់ច្បង
 អ្នកទៅឆាប់រលមកវិញ ។ កុំឲ្យចូរកើតទុកមេញ ចូរពៅសម្បាញ អ្នក
 ទៅកុំឲ្យយូរយា ។ ជ្រកចូរកាន់តែដរា ព្រួយប្រាណមហិមា សង្ឃឹម
 តែលើកូនសូន ។ ហេតុនេះទៅហើយនិមន្តន ពៅឆាប់រលខ្លួន មក
 គ្រងបុរីសេមា ។ ស្តេចស្តាប់ព្រះរាជឧត្តរ ក្រាបទូនពាក្យ បង្គំលា
 អង្គចមត្រៃ ។ ទើបហៅអស់ពលសេនី ឲ្យមើលបុរី ការពារសត្រូវ
 នាំទ្រាយ ។ ស្តេចយាងមិនយូរឆាប់ខ្លាយ ខ្លួនមកទីពាយ រក្សា-
 ពស្រែផងឲ្យសុខ ។ ស្តីហើយទោមទាយប្រមុខ នាំកែវទ្រលុក ចេញ
 ពីបុរីយាងទៅ ។ ពីរកាយសប្បាយតាមផ្លូវ ចេះតែសំដៅ នគរឯយ្យ-
 រតន្ត ។ នោមយង់ខ្ញុំប្រឹងអស្ចារ្យ ឃើញមានស្រះថ្នាំ នៅក្បែរ

ផ្លូវគ្រានោះឯង ។ ស្ដេចនាំស្រីទៅស្រង់លេង វេហលទឹកទទេន្ត
 សប្បាយរកប្រៀបមិនបាន ។ ទ្រង់វេហលលោលោតពាញច្រាន នឹងកែវ
 កល្យាណ ទ្រង់ព្រះសម្រួលកាកកាយ ។ ទាំងពីរវេហលពេញ
 សប្បាយ សម្រួលកាកកាយ នឹងកែវដីប្រិមប្រិយ ។ ស្រង់រួច
 យាងឡើងមកខ្ចី រៀបកាយចក្រិ សំដៅគោចរទៀតហើយ ។
 សប្បាយគានមហានិទ្ទេយ ទាំង៦ត្រាណត្រិយ លុះដល់ព្រលប់សន្ទ្រា
 ចមមកដនាំស្រីសំព័ន្ធ ផ្លូវក្រាមរកា តាមដោយព្រះរាជហឫទ័យ ។
 សប្បាយឥតមានភ័យភ័យ ទាំងពីរនោះនៃ បានសុខសប្បាយកន្លង ។
 ស្ដេចឯបនឹងស្រីសំនួនលង អង្គីលទងវង បំពេញផ្លូវកំរៅ ។
 ស្ដេចក៏ផ្លូវកគ្មានទៅ នឹងបុរាណទៅ លងលុះព្រះសុរិយាងចែង ។
 ទើបព្រះនិរុត្តិយ្យ យាងឥតខ្ចាចក្រិ ទាំងបុរាណលេណ ។ លុះ
 បានប្រាំពីរទ័ព ដល់ចុងភាព ព្រះអង្គស្គាល់ដាក់ហើយនៃ ។ ក
 យាងឥតមានភ័យភ័យ ដង្ហែងស្រ្តីស្រ្តីយ គតិកច្រើនមរក្រិក្រាស ។
 ដោយអង្គ យាងបាតយូរណាស់ ពស្រីលក់ម្ចាស់ ដង្ហែងអង្គកងងង្គីត ។
 សប្បាយកាយព្រះទ្រង់ប្រូ ឥតមានភ័យភ័យ លុះទៅបានដល់ប្រា-
 សាទ ។ បីតាមគ្មានរនាថ ឡើងក្រាបអភិវាទ ទាំងពីរបង្គក្រិក្រិថ្ម ។
 ស្ដេចទតឃើញបុត្រចរណ ដោយនឹកអាស័យ ញញឹមហើយសួរទៅ
 ថា ។ កូនប្រសុបុរេនាំរដ្ឋា ក្រិក្រិក្រិក្រិក្រិ កូនខ្ញុំកង្វល់មេចចូរវិថ្ម ។
 ចុះបុត្រប្រសារនេះឯង នាមអ្វីល្អវង ចូរប្រាប់កុយរៀនហោង ។

ស្តេចស្តាប់បីតាច្បាស់ច្បង ពោលតាមទំនង សុខទុក្ខទាំងឡាយគត
 សាល ។ ថ្វាយដល់ទេវវិទូសពាល ស្តេចប្រាប់បួសគល់ ដូចបាន
 ពោលខាងដើមឃ្លា ។ ហើយប្រាប់ព្រះនាមពុំសា ឈ្មោះនាងកមលូកា
 ជាកូនក្រមាត្រាមយង ។ ហេតុនេះសូមព្រះមានទ្រង់ ប្រាប់តាម
 ទំនង ដែលកូនបានពោលនេះហើយ ។ ស្តេចស្តាប់អរពុំមានស្បើយ
 ស្នេហ៍កូនត្រាណាគ្រិយ ក៏ទ្រទៅប្រាសាទថ្វា ។ ថាកូនទៅចុះនៃបា
 ទៅដួបកញ្ញា នឹងកែវសុរិយង្គពាលពៅ ។ នឹងអភិមសុននិត្យនៅ
 ហេតុនេះចូរទៅ ឲ្យឆាប់កុំឲ្យមហ្នង ។ ដ្បិតនាងសោកាកន្លង ទៅ
 កុយរហោង ដ្បិតគ្មានកូនណាសនៃ ។ ស្តេចស្តាប់បីតាអភ័យ នាំ
 ស្នូចចុះវៃ សំដៅប្រាសាទឆែតឆាយ ។ ស្តេចយាងទៅដល់ព្រៃយកាយ
 ឃើញទេពពណ៌ពយ ចង្អុលមករកកមលូកា ។ ស្តេចព្រៃយកែត
 កោលាហ៍ សន្ទុះឆ័តា ទាំង២មិនដឹងដូចម្តេច ។ ឡើងទៅដំណាក់
 រំពេច នាងព័រកមិច ភ្នែកចង្អុលនាងកមលូកា ។ សុរិយង្គស្នុះក្លាម
 ជេរថា រុយមេសាវី ហង់ឯងហ៊ានលួចប្តីអញ ។ អញទៅហង់ធ្វើ
 ទុកមេញ ធៀលជេរបណ្តាញ ឲ្យអញមហ្នងពេញក្តៅ ។ ហង់ឯង
 ចូរប្រយ័ត្នទៅ ស្បើងណាសកុំនៅ ចេញពីប្តីអញឲ្យឆាប់ ។ អភិម
 ក៏ស្នុះចំណាប់ ជេរថាសារសត្វ ថារុយមិចោរសាមាន្យ ។ ហង់ឯង
 បានសមគំច្នាន នោះទើបសមប្រាណ មិចោរដកទង្គិកអបលក្សណ៍ ។
 ព្រាតជេរគ្នាទាំងពីរអ្នក ទើបព្រះចមចក្រ ថាលយបកុំទាសគ្នាអ្វី ។

ចូរសូននាងស្តាប់ពាក្យប្តី ទាស់តែប្រិមប្រិយ បនសូននាងក្លែងកាយា ។
 ស្តីហើយទើបប្រាប់កមលូកា ហែងងងសុដា បង្គំសូមទោសគេទៅ ។
 ផ្សិតបនប្រពនចង់នៅ ឈ្មោះបុរេមាសនោះ យើងត្រូវមានចិត្តសាមគ្គី ។
 កមលូកាស្តាប់ហើយវន្តា ចំពោះសោកា សុរយង្គនឹងអភិមសូន ។
 សព្វគ្រប់ទៅតាមចំនួន សុរយង្គក៏ដទៃ ព្រះទ័យក៏ទន់ស្រហឹស្រទ ។
 ទាំងពរស្រហឹស្រទក៏ បានរួមមូលមិត្ត ទាំងពរលែងទាស់គ្នាហើយ ។
 ថ្ងៃនឹងចមមកដង្រាណាត្រិយ ព្រះអង្គបានស្បៀយ ដោយសូនបានសុខ
 សប្បាយ ។ ស្រហឹស្រទនៅទាំងពរកាយ ពួកសុសសាយ ខ្លាច
 ព្រះចមមកដង្រាណាត្រិយ ។ សប្បាយទាំងទិសតំបន់ ដោយអង្គនោះមតន
 ចេះប្រើនូវកលទបាយ ។

បទកាក្កតី

គ្រងនេះឈប់ស្ទុះ ថ្នាំថ្ងៃនិងតាមចេះ ព័យក្សនោមតាយ មាន
 ប្តីប្តីប្តីប្តី ប្រសើរពណ៌ពាយ យក្សផងទាំងឡាយ ខ្លាចអាសុរា ។
 នាមវល្លមេយ ប្រសើរពន់ពេក ល្បីលើទ្វីបា ជាស្តេចយក្សឯក អ្នក
 មានចេស្តា នៅតែឯកា ឥតមានមហេសី ។ ឯឈ្មោះសេមា មាន
 នាមហៅថា អយ្យបុត្រប្តី ប្រសើរអនេក គ្មាន២លើដី ទើបអង្គ
 អាសុរា ជំនុំពលផង ។ ដើម្បីគិតគូរ រកមនទ្រៀយរ គូព្រងច្បាស់
 ច្បង នឹងរកអ្នកណា ទ្រៀមមគ្គគ្រង គ្មានតាមទំនង សុទ្ធស្រិស្រដេរ
 ដាស ។ បានជាប្រជុំ ក្រុងយក្សជាធំ ទ្រង់មានគម្រាស់ ហៅពល

ឲ្យមក មីរនៅក្រែកស្រែ ឲ្យដឹងកិច្ចច្បាប់ រកគូព្រង់ព្រៃ ។
 វិលមេឃយក្ស ទ្រង់មានត្រូវ ថាវិលពួកមិត្ត ឥឡូវមហេសី អញ
 អត់មានពិត ចេះបរអកគតិ កិច្ចកលនានា ។ មើលសព្វទិសផង
 នគរចម្បង ច្រើនក្រែកហិមា ក្រែងលោស្តចណា មានបុត្រពុំដឹង
 យើងសូមរាជា ធ្វើជាមហេសី ។ កាលណោះពលយក្ស ក៏បាន
 ស្តាប់ដាក់ រំពឹងមើលខ្ញុំ គ្រប់ទិសដម្បង ដែលធ្លាប់ថាស្តី ទើបមាន
 ព្រាស្តី នៅខាងចុងរដ្ឋ ។ លើកហត្ថបង្គំ វិលមេឃជាធំ ថាសូម
 ចម្រកដ ខ្ញុំដឹងរឿងពិត ដោយជាក់ប្រាកដ ក្រែមាត្រចោមរត្ន ទ្រង់
 មានបុត្រិ ។ លុះនោះពេញល្អ សាច់មិនខ្មៅស សម្បុរខ្សែវង្ស ទូល
 បង្គំដឹងពិត គឺរង្សី ថាកល្យាណ ប្រសើរឥតទាស់ ។ ព្រះនាម
 កមល្យា គឺល្អស្មារ តាមពិតឥតខ្ចោះ ទូលបង្គំពូជជាក់ ឥតមុសា
 សោះ បើមិនដូច្នោះ សូមថ្វាយជីវី ។ ក្រុងយក្សបានស្តាប់ គ្រែក
 អរចណាប ទើបមានព័ទ្ធ ថាបើដូច្នោះ យើងគិតសម្តី ធ្វើសារទៅ
 ទី ក្រែមាត្រចោមយង្គី ។ ឲ្យលើកបុត្រិ ស្រស់កល្យាណ ស្រស់
 ស្មើគង់ទ្រង់ បើមិនលើកទេ មុខជាសូន្យសុទ្ធ យើងចូលទៅក្រុង វាយ
 ខ្មេចសីមា ។ បើឲ្យប្រាកដ មុខនឹងប្តឹងរដ្ឋ ទាំង២អស្មារ គិតភ្លាម
 ក្រុងយក្ស វិលមេឃចេស្តា តែងជាអក្ខរ បានរួចជាម្តង ។ បើទេ
 ស្រាមយាងស្មាត ទើបហៅអាមាត្រ ព្យាមកសាសន៍ ថាអើយក
 សារនេះទៅផ្តង ក្រែមាត្រច្បាប់ច្បង កុំឲ្យយូរយា ។ សេនីបាន

ស្តាប់ ហត្ថព័រទៅចាប់ សំបុត្រមីមា ខាំងពាក្យយក្ស ហោះលើ
 វេហាសំ មិនត្រូវរោមា ចាប់ណាស់លឿនទៅ ។ ដោយប្តូរយក្ស
 ហោះដូចត្រាញថ្នាំ មិនយូរតាមផ្លូវ មួយដំទាស់ដៃ ដល់ដៃនលំ នៅ
 យក្សចុះសំរៅ ប្រាសាទតោមតាយ ។ ដល់ហើយបង្អំ ក្រែមាត្រ
 ជាតិ មានប្តូរទិសាយ ដល់ហើយលើកសារ បង្អំថ្នាំត្រូវយ ឲ្យក្សត្រ
 ពណ៌រាយ ក្នុងពេលនោះនៃ ។ ក្រែមាត្រក្រងយក្ស វិហាកសារ
 មើលជាក់ ជ្រាបហើយមិនភ័យ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រោធ ទើបតែងសារវៃ
 ជាក់ជាសេចក្តី ពាក្យមិនខ្លាចឡើយ ។ ហើយបិទរាជសារ ផ្ញើរនឹង
 អាសុរា ពួកទូតជាត្រិយ ថាសូមយកទៅ ថ្វាយស្តេចយក្សល្ងើយ
 ឲ្យឆឹងជាត្រិយ ក្នុងពេលនេះឯង ។ ពលខាងឯយ្យបុត្រ នៃបុរី
 រដ្ឋ បានភ្លាមហោះស្វែង ត្រាច់លើអាគាស ហោះលឿនគឺក្រង
 បានដល់កំផែង ប្រាសាទពណ៌រាយ ។ ចូលទៅវន្ទា វិល្លមេយក-
 ជា ថ្វាយដល់ព្រះកាយ ព្រះអង្គចាប់សារ វិហាកភ្លាមទតខ្លាយ
 សេចក្តីអធិប្បាយ ដូច្នោះឯងថា ។ ក្រងក្រែមាត្រយក្ស មានប្តូរ
 ស័ក្តិ សូមប្រាប់ក្សត្រា អង្គវិល្លមេយ ចង់បានកញ្ញា ខ្ញុំក៏មិនថា
 មានអីថ្វាយបាន ។ ប៉ុន្តែនាងនេះ ចេះអើយសែនចេះ រកគេផ្តើមគ្មាន
 ទើបខ្ញុំឲ្យសរ អ្នកណាដែលមាន ប្តូរដោយាន ទើបឲ្យកូនស្រី ។
 ទើបមានស្តេចមនុស្ស មានប្តូរចំពោះ លើកសររច្ចំ ខ្ញុំក៏ថ្វាយទៅ
 នាងមានស្វាមី បើអង្គចក្រិ ចង់សូមពាលពៅ ។ សូមយាងទៅ

ថ្វាយ សុវណ្ណហឿន ឆោមឆាយ ក្រោមបាតានៅ នោះលោកប្រធាន
 ស្រីសំខៅ ៗ ថ្វាយភ្លាមក្តៅ ៗ ឥតយូរការសោះ ៗ វិរុលមេឃទេត
 ដាក់ ព្រះរាជសារឆ្នាក់ ពីព្រះហត្ថស្មោះ ញ៉ាំព្រះកាយ ទើបថ្ងៃ
 ឥតខ្ចោះ អំពលទាំងអស់ អ្នករៀបប្រញាប់ ៗ យើងទៅវាយលុក
 ក្រែមាត្រាគុក ទ្រូកដឹងច្បាស់ វាមើលងាយត្រហ្ម អាណេះខុសច្បាប់
 ចាប់វាមកកាប់ ដោតទងជ័យជាតិ ៗ ទៅទូលស្តរជ័យ ឆាប់ ៗ រំយ ៗ
 ភ្លាម ៗ ខ្លួនយាត ចាប់អាត្មាបាន យកមកពិយាត កុំឲ្យឃ្លាយាត ដូច
 អញចារវៃចង ៗ ពលពួន្តារ ទាញមោងយាត្រា វាយស្តរឥត
 ក្រែង ពួលានគ្រប់ទិស ពលយក្សគម្ពីរ នៅដោយកំផែង ទីត្រ
 បញ្ចតា ៗ ហោះមកប្រញាប់ ច្រើនណាស់អង្គកាប់ គាល់ព្រះចេស្តា
 ដឹងព្រះឆោមយង មហន្តទេតា បានពលយាត្រា មកច្រើនឥតសល់ ៗ
 សុទ្ធតែបិត្តមុត ធ្លាប់ចូលប្រយុទ្ធ ច្រើនក្រែងខ្លាមខ្លួន មកមរដេរជាស
 ថ្វាយព្រះទេសពល ព្រះអង្គទេតយល់ កៅសិបសមុទ្រ ៗ ទើប
 វិរុលមេឃ ពាក់សុទ្ធអារវែងក ហើយទ្រង់ពាក់មកុងទ្រង់មានរាសី ដោយ
 ធ្លាប់ប្រយុទ្ធ ឥតមានគកស្តុត ពីសូន្យជីវី ៗ ព្រះក្តីក្រហម ចាប់គ្រឿង
 ឥតថ្មម ហាក់ដូចអត្តិ ចាប់ដម្បងជ័យ យកមកគ្រឿ រាំពលហោះមរ
 លើនកាលយ ៗ សន្តិកអស្មារ្យ ពលយក្សអស្តរ ដែលនៅក្នុងត្រៃ រត
 ជាទីគ្នាស្ងាប់ អង្គកាប់ទីទៃ ដោយអង្គចមត្រៃ វិរុលមេឃឆោមឆាយ ៗ
 គង់លើហត្ថ ឥសគ្គិវី មានច្បូន្តិសាយ ហោះដល់ត្រលប់ ទើបស្តេច

ពណ៌រាយ បានដល់ដោយនិយាយ នាចុងរដ្ឋ ។ វិល្លមេយយក្ស
 ស្តេចបានដល់ជាក់ ទើបមានទិដ្ឋិវា ថាវិយសេនីយ រៀបធ្វើមត្តា
 នៅចុងសេមា ចាំព្រឹកសឹមទៅ ។ លុកវាយតែម្តង លែងយល់ហើយ
 ហោង ការចារយោរយៅ ព្រហ្មើនគស្វារ្យ កុំទុកឲ្យនៅ យើងចូល
 សំដៅ ចាប់វាឲ្យបាន ។ ពលយក្សកំណាច ចាប់ដំបងរាជ្យ ហើយ
 អធិដ្ឋាន កើតជាប្រាសាទ ល្អស្អាតចំណាន ថ្វាយក្សត្រឡើងថ្កាន ចូល
 ផ្តិតក្សនៅ ។ លុះដល់ព្រឹកព្រាង លើកពលឥតល្បឿង ដើរចូល
 សំដៅ ឥតឲ្យដឹងប្រាណ វាយស្មានតាមផ្លូវ ឲ្យឃើញយក្សនៅ តែ
 ក្នុងប្តី ។ ចាប់បានហើយចង ខ្លះវាយបាក់ខ្នង ទាំងយក្សប្រុសស្រី
 មិនមានមេត្តា ករុណាប្រណី ស្លាប់វាសពេញដី គណនាមិនអស់ ។
 ឯយក្សស្រុកវិញ ចាល់ដើងប្រុងដេញ កាប់ឥតស្រណោះ យក្ស
 ស្រុកមិនខ្លាច កាប់យក្សដែលហោះ ខ្លះត្រូវពូជស រស់ស្លាប់ស្លូតដី ។
 ខ្លះចូលមិនរួច យក្សស្រុកក្របួច ប្រឹងតំដើមទី ស្លាប់ច្រើនកាលស្មើ
 នៅពេញធានី វាសជាលប្រថី ឈាមដួចសមុទ្រ ។ ក្រែមាត្រយក្ស
 យង់ ព្រះចៅមានទ្រង់ នាំពលតយុទ្ធ មិនស្តាយជន្មា ព្រះទ័យចម-
 មកុដ យក្សស្រុកវិញរួច កម្លាំងស្មើគ្នា ។ វាយជាន់ពាចៃ យក្ស
 ស្រុកទន់ដៃ ស្លាប់ច្រើនគណនា រាប់មិនអស់ឡើយ នៅលើពសុដា
 យក្សព្រៃនោះវា មានប្តីចំណាន ។ វិល្លមេយតាមតាយ លើក
 សរសេពសាយ បាញ់ភ្លាមទៅថ្កាន កើតជាចំណង ទៅចងគ្រប់

មិនមែនដូចឆ្នាំស គានចេះសីល្យសាស្ត្រ ។ ថាហើយសេនី បណ្ឌិត
 ចេញខ្ញុំ ទៅយ៉ាងរហ័ស ជាក់ទ្រង់ដៃកដាប់ មុខដូចដាច់ច្បាស់ ក្រៃ-
 មាត្រសែនខ្មាស់ មរក្សត្រឡើយ ។ ជាប់នៅយប់នោះ ព្រួយចិត្តចំ-
 ពោះ យក្សព្រៃព័ត៌ទី ចូលលុកបុរី ចាប់យកស្រីញ៉ូ ពាសពេញ
 ឆានី ឥតមានប្រណី ។ អាសូរយក្សស្រុក ព្រួយប្រាណជាទុក្ខ
 ទាំងប្រពន្ធបី យក្សវង្សព្រាចាប់ ឥតឥតថាអ្វី យកមកបេតិ សប្បាយ
 អធិក្ស ។ ថ្ងៃនីតិក្រមាត្រ លំបាកដល់ខ្មាត ដោយជាប់ចំណង
 ទើបលើកហត្ថា សច្ចាឡើងផ្សង ថាសូមច្បាស់ច្បង ទើបចម្រើត្រ ។
 បើខ្លួនខ្ញុំនេះ បុណ្យមករោះ ហើយមាននិស្ស័យ នឹងកូនប្រសារ
 សុវណ្ណហង្សត្រិច្ចៃ សូមជួយកែខែ ឲ្យរសជន្មា ។ ឱព្រះទើបន្ទ
 ដែលជានិរន្ទ មានស័ក្តិមហិមា សូមព្រះគុណថ្ងៃ នាំទុក្ខនេះថា ទៅ
 ប្រាប់បុត្រភ្នា ឲ្យបានដឹងផង ។ ឆ្លៀតខ្ញុំមានទុក្ខ ហាក់ដូចជាប់គុក
 នៅក្នុងចំណង ហេតុនេះសូមជួយ ឲ្យរួចជាម្តង បានដូចបំណង ណា
 ព្រះមានបុណ្យ ។ ថ្ងៃនីតិទៅតា មានប្តីច្រើនស្តា ជាអនេកលន
 បានស្តាប់ពាក្យយក្ស ជាក់មិនបង្កិន ដោយយក្សមានបុណ្យ នឹងព្រះ
 ក្សត្រិក្សន្ត ។ មើលដឹងហេតុភេទ ទៅតាសង្កេត ដឹងជាក់ឥត
 ស្មាន ថាស្តេចមកជួយ មុខជារួចប្រាណ ទើបទ្រង់ហោះថ្កាន ទៅទាំង
 រាត្រី ។ ទៅដល់ប្រាសាទ ដែលព្រះឆោមស្អាត ផ្ទំនឹងមហេសី
 កំពង់លក់លន ឥតមានដឹងអ្វី ទើបលោកពោលខ្ញុំ ត្រាស់ហៅទៅ

ចោលបួនទៅហើយ កុំឲ្យយូរឡើយ ចាប់លើកស្រី ។ ព្រះអង្គបាន
 ស្តាប់ កញ្ញាសាវសព្វ ត្រេកអរឥតបី ចូលស្រាយកណ្តក់ ដែលមាន
 បារមី ហើយនាំប្រិមប្រិយ គង់លើខ្នងជាក់ ។ ទាញខ្សែអស្សុតរ
 ទ្រង់ហោះចេញចរ ទាំងយប់ស្មោះស្មាក់ ឆ្លងតអនេក ព្រះរោមទ្រង់
 លក្សណ៍ ដោយព្រះទ័យស្ម័គ្រ អាស្សុបិតា ។ សេដហោះលឿនក្រៃ
 ដូចព្រាញវិស័យ លឿនក្រៃអស្សារ្យ អាស្សុព្រះនាង នួនកែវកមល្យកា
 ស្មើសូន្យដំរី ខែសួនកល្យាណ ។ ហោះទាល់ដិតភ្នំ ដិតដល់
 ហើយគឺ មើលត្រល់ហាក់ស្មាន យល់ដែនប្រាកដ សេដហោះដល់
 ថ្កាន មើលទៅក្រុងស្ថាន គ្មានឃើញមនុស្សម្នា ។ ស្ងាត់ជ្រៀប
 ទាំងអស់ ឃើញដើរល្បោះៗ កាន់គ្រឿងនានា សុតតែពួកព្រៃ
 ទើបព្រះរាជា បែរទៅតភូមា ទៅចុងបុរី ។ ឃើញទ្រង់ប្រសើរ
 ពួកយាមនៅដើរ ចាំព្រះវរបី ព្រះអង្គយល់ជាក់ ទើបសេពបាលី ជា
 ជំនោរខ្ចី គ្រជាក់កាយ ។ សណ្តិតលមាវ ដែលឈរគរកៀវ ត្រូវ
 គ្មានសល់ទេ ទាំងវិរុល្យមេឃ ឆ្ងាយដេកឡើងទ្វេ ព្រះអង្គប្រឹងតែ ស្ម័គ្រ
 ថែមទៀតទៅ ។ ដេកលក់ទាំងអស់ ខ្លះដួលស្រស់ៗ ដេកដើរ
 តាមផ្លូវ ខ្លះកំពង់យាម ដល់ភ្លាមឥតនៅ ទើបព្រះចមចៅ យាងចុះ
 តែម្តង ។ ដល់ទ្រង់កាលណា ទើបប្រាប់កញ្ញា កមល្យកាននូលីង
 ឲ្យថ្វាយបង្គំ ក្រែមាត្រច្បាស់ច្បង សោកហើយសាវសង សួរហេតុ
 ក្សត្រិថ្ងៃ ។ បត់ត្រព្រះគុណ ព្រះអង្គមានបុណ្យ ខ្ញុំព្រះអង្គសង្ឃឹម

ចុះហេតុដូចម្តេច បានជាទុក្ខក្រៃ កូនជាប់អាណ័យ ចោលទ្រង់យូរ
ណាស់ ។ ទើបតែបានដឹង ដំណើរផ្សេងៗ ដោយទៅតាមក្បាស
ថាព្រះបិតា មានទុក្ខក្រៃក្រាស់ បានជារហ័ស មកជួយព្រះគុណ ។
ទើបអង្គក្រៃមាត្រ ព្រះទ័យពេញស្អាត ប្រាប់ទៅកូនតន់ តារឿង
វិរុលមេឃ ដើមឃ្នាពីមុន មិនឲ្យស៊យស៊ុន គ្មានខុសដោយពិត ។
ស្តេចស្តាប់បិតា ចាប់ព្រះខ័នប្លា កាប់ទ្រង់ឥតគិត ដោយព្រះបារមី
នៃព្រះខ័នប្លា កាប់ខ្មាយឥតដិត ទៅទ្រង់យោជន៍ប្លាយ ។ ហើយទាញ
បិតា បានមកកាលណា នៃក្សត្រិយោមទាយ ស្តេចក្តៅខ្លាំងណាស់
ក្រៃមាត្រអង្គកាយ គិតចូលទៅវាយ វិរុលមេឃអាសុរី ។ ប្រុងទៅ
សម្លាប់ សុវណ្ណបាណ្ឌវលោកចាប់ យាត់ព្រះវរមី កុំឲ្យសម្លាប់ វា
អាចស៊ី ចាំត្រីកឡើងខ្លី សិមលចេស្តា ។ ឲ្យវាបានដឹង នៅប្លាត្រ
ផ្សេងៗ នៃអង្គមនុស្ស បាញ់វាឲ្យស្លាប់ នៅនឹងសរថ្នាំ ឲ្យវាដឹងថា
មនុស្សមានសីល្យស័យ ។ បើយើងសម្លាប់ មនុស្សដេកដូចស្លាប់
ស៊ុយឈ្មោះពេកក្រៃ ចាំសម្លាប់វា ទើបមានប្តីដៃ សូមព្រះក្សត្រ
ថ្ងៃ ជ្រាបកងទ័យា ។ ស្តីស្រែចជាម្តង នាំក្សត្រច្បាស់ច្បង នឹង
ស្រស់សោភា យាងចូលប្តី នៃក្រុងរាជា ទ្រង់គង់សុខា ក្នុងរាជដំ
ណាក់ ។ ទាំងព្រះកាយ ចារចែងអធិប្បាយ លុះដល់ភ្នំដាក់ ព្រះ
អាទិត្យរឿងរះ ភ្នំចែងប្លាត្រស្តី ទើបបានពលយក្ស វាភ្ញាក់ដឹងខ្លួន។
វិរុលមេឃត្រឡប់ ដោយធ្លាប់សង្គ្រាម ចេះចាំមាំមួន ឃើញភ្នំត្រចេះ

ស្តេចព្រះបាទជ័យវរ្ម័ន មិនគួរស្មានខ្លួន ដេកដូច្នោះឡើយ ។ ឃើញពល
 ដេកត្រៀម ដេកគរតម្រៀម មហាក្សត្រិត្រាណគ្រិយ ទ្រង់ស្រែកដាស់
 ហៅ អីអាដងរឹយ ក្រូចដេកត្រឡើយ មិនដឹងកលអ្វី ។ អាចារ
 គេកាប់ ដេកដូចជាស្លាប់ ចាប់ត្រាកឡើងខ្លី ប្រញាប់ចាប់ៗ នឹង
 រៀបសេនី ក្រែងមនុស្សចង្រៃ វាតាមបិតា ។ ដាស់យក្សត្រាក
 អស់ អ្នកយាមដងស្មោះ កើតក្តីទុក្ខា ឃើញទ្រង់បាក់បែក គ្មានសល់
 គ្រងណា ឡើងទូលក្សត្រា ដោយការណ៍ក៏យណាស់ ។ ដល់ហើយ
 បង្គំ នៃព្រះបរម វិរុល្យមេយជាម្ចាស់ ថាទ្រង់ក្រែមាត្យ ចេញបាត់
 ស្រឡះ សូមក្សត្រជាម្ចាស់ ជាបល្ល័ង្កចូល ។ វិរុល្យមេយបានស្តាប់
 ពាក្យពលសារសព្វ ក្តៅដូចអគ្គី ចាប់ដំបងពេជ្រ លើកឡើងគ្រឿង
 ញាប់ញ័រនឿយ ថ្នាំថ្លង់ទៅថា ។ អី! នៃគ្នាយើង ចូរអ្នកប្រុងគ្រឿង
 កងពលនេះណា មុខមានអាដង កំពុងមនុស្សា ចិត្តវាហានក្លា
 ចូលយកមនុស្សទោស ។ វាមានប្តូរទិសម អាងចេះសណ្តំ អាចារពេញខុស
 ត្រហៀងអង្គអាច ចេះចូរប្រុងចុះ វាគ្មានចម្រុះ ពូកែខ្លាំងក្រៃ ។ អំពា
 ចាំចាប់តា ខ្មោចអាមនុស្សា ធំជាងមេដៃ ចាប់លេបទាំងមូល ខ្មោច
 អាចង្រៃ មិនកាច់ជើងដៃ លេបវាទាំងរស់ ។ ពលទ័ពលើគឺតាយ
 ប្រុងប្រៀបរៀបកាយ ប្រាកដពេលនោះ វាយលុកបុរី ឥតមានពិគ្រោះ
 ខ្មោចព្រះទ្រង់យស បង្គំចង់ម្តង ។ ប្រុងគ្រឿងអាវុធ សុទ្ធយក្ស
 ចិត្តម៉ត វាយចរចូលផ្តង ទើបអង្គទេវីន្ទ សុវណ្ណហង្សច្បាស់ច្បង ព្រ

សូរអង្គកង ស្តេចយាងមកយាត់ ។ តែព្រះអង្គឯង យាងដល់ថ្នាំ
 ថ្ងៃ វាចារចេះស្អាត ថាវិយចោរព្រៃ កុំចូលបូន្រ្ត កស្រិយើងនេះ
 រត់ ឥតសល់ត្រង់ណា ។ ដោយពួកអ្នកឯង ចូលមកកំហែង ចង
 យកសេមា ថយចេញឲ្យឆាប់ ក្រែងកើតទុក្ខា បេញពីរដ្ឋ នៃខ្លួន
 អញទៅ ។ ទើបយករឿយថា ឯងមកតំណា ចូរដៀសកុំនៅ អញលេប
 ទាំងរស់ គ្មានឥតរក់ជ្រៅ មកទទឹងផ្លូវ នាំឲ្យសៅហ្មង ។ ព្រះអង្គឆ្លើយថា
 ខ្មោចអាយក្សា ឯខ្លួនកន្លង ដូចជាទន្សាយ ចាញ់ប្រាជ្ញាខ្លួន អាឯងនេះ
 ហោង ដូចទន្សាយដែរ ។ អាឯងខ្ញុំគេ អញមិនស្គីទេ ដូចជាសត្វឆ្កែ បើ
 នឹងម្ចាស់អា ទើបស្គីតូកែ ពេញជាក្រសែ ក្សត្រិថ្ងៃដូចគ្នា ។ ពលយក្ស
 បានស្តាប់ ឲ្យភិច្ចសារសំព្វ វាហៅគ្នា ថាវិយចូរចាប់ អាមនុស្សពាលា
 នឹងយកទៅក្លា ស៊ីឥតសប្បាយ ។ ហោះរោមង្គីត ប្រុងចាប់តោមប្តូទ្ធី
 ឥតមាននឹកស្តាយ រោមង្គីតជាស លើអាត្មាសនាយ ទើបក្សត្រពណ៌
 រាយ ចាប់ផ្តួសរជ័យ ។ លើកយិតបាញ់យក្ស ឥតមេត្តាជាក លើ
 ខ្លួនមនោម័យ ពួស្សរទាំង ។ ដាច់ជាសពេញព្រៃ កប់ទៅជាង ២០
 សមុទ្រដល់ដី ។ ពួដូចរន្ទះ វិរុល្យមេឃស្តាប់ច្បាស់ ញាប់ញ័រ
 ឥន្ទ្រិយ ក្តៅណាស់ហោះរឹង មកល្ងរសំកីរ ចង្អុលដៃ២ ទៅព្រះ
 តោមយង ។ នៃវិយមនុស្ស ឯងមកតំណា ចិត្តកាចទ្រង់ ព្រៃ
 ហ៊ានអស្ចារ្យ គ្មានខ្លាចពូជពង្ស យើងនេះជាអង្គ ឥស្សត្រតតាយ ។
 បើអ្នកចង់សុខ ចង់មានមាត់មុខ ត្រូវអ្នកនុនកាយ បង្គំនៃអញ ទើប

បានរួចសាយ លោមឲ្យរូសរាយ ទើបបានសួរស្តី ។ បើមិនបង្គំ
 ខ្លួនអញជាធំ កាត់យកសិរសី សាច់អាធ្នើញាំ ស្មីគ្មានប្រណី ឲ្យ
 តែដំរី ច្បាំងគង់ឈ្នះដែរ ។ ស្តេចស្តាប់វិរុល្យមេឃ ក្តៅណាស់ពាន
 តែក ទើបឆ្លើយថា នៃ អាចារ្យខ្លាចយក្ស អ្នកឯងពូកែ មុខដូចជាតែ
 ហ៊ានមកពោលថា ។ ឲ្យអញសំពះ ធ្វើបូកដូចព្រះ រឿយនៃអាស្វា
 បើស្តាយជំរិត ចូរលើកហត្ថា គ្រាប់ទិនសិរសា បង្គំអញនៃ ។ នោះ
 អញលើកទោស ទោះបីត្រូវខុស ដ្បិតសុទ្ធយក្សព្រៃ អញអាណិត
 ណាស់ គ្រប់រូបទីទៃ បានជាអញលែ ឲ្យសុំទោសពិត ។ វិរុល្យមេឃ
 បានស្តាប់ ក្តៅញ័រចំប្រប់ ទាញដំបង់ប្តូរ ថារឿយអាចារ្យ កំណាច
 ទ្រុស្តមិត្ត ពេលនេះពិនិត្យ ត្រូវប្រុងកាយ ។ អញមិនទុក្ខឡើយ
 ស្តីសុខកន្លើយ លោកវាយភូមិ ប្រុងវាយសម្លាប់ ឲ្យដូចគូលី ពួកពាល
 ចូលមីរ ចោមកោមគ្រៀបគ្រា ។ ព្រះតោមទេវិន្ទ ព្រះអង្គស្តេចប៉ុន
 ធ្លាប់ច្បាំងច្រើនគ្រា ហួតខ័នត្រី គន្លឹងយក្ស ទល់ទប់ចេស្តា បម្រុង
 យកជ័យ ។ ពាលមារច្រើនណាស់ តែស្តេចរហ័ស ក្បាច់ក្បវលករល
 ហួតធូសរថា បាញ់ក្លាមឥតភ័យ ស្តាប់ពាលវិសយ ដូចសត្វទាំងឡាយ ។
 បាញ់៤-៥ ដង ពាលជាក្តតហ្មង ងាប់ច្រើនឲ្យពាយ ដោយហេតុ
 តេជះ នៃព្រះនរាយន៍ យក្សព្រួយក្នុងកាយ ស្តាប់ច្រើនក្រែកក្រាស់ ។
 វិរុល្យមេឃអស្សរ ឃើញពាលអាត្មា ស្តាប់គរច្រើនណាស់ ក្តៅដូចអគ្គី
 សុះចូលរហ័ស វាយនឹងក្សត្រម្លាស់ គ្មានញញើតប្រាណ ។ យក្ស

កាបស្តចរណ៍ ស្តេចឆាកយក្សចង្ក មិនត្រូវក្សត្រក្សាន្ត យក្សវាយ
 ស្តេចរាត ទាត់ឆាកទៅថ្កាន សុទ្ធតែចំណាន មានប្តូរទីបារមី ។ ទើប
 ព្រះក្សត្រា ទាញធូសរថ្វា បាញ់ផ្តាច់សិរសី ពួស្សរតែទាំង ស្លាប់
 ក្លាមកើតពា ចូរច្បាំងចក្រ ច្រើនមិនត្រូវនៅ ។ ព្រះអង្គព្រួយប្រាណ
 នឹងយក្សក្សត្រក្សាន្ត កើតច្រើនពេកក្នុង មហានគង្គចិត្ត ព្រះទ័យពេញ
 ក្តៅ ក្រែងបាញ់យក្សទៅ នាំអាបក្តៅឈ្មោះ ។ យក្សក៏ក្តៅក្តាត
 លើកដំបងផ្តាត ចោលចំទ្រើយស កើតជាភាគា រោមក្សត្រចំពោះ
 ប្រុងមិនឲ្យរស់ សម្លាប់ក្សត្រវិថូ ។ ប៉ុន្តែព្រះអង្គ ទាញធូសពាន្ត កើត
 ជាគ្រឿងវៃ ចាប់នាគទាំងឡាយ ចឹកស្តីតតក្តយ យក្សព្រួយព្រះទ័យ
 ទាញយកដំបង ។ ចោលទៅម្តងទៀត ចំព្រះនរោត កើតជាភ្លើង
 ផ្តង ព្រះអង្គបានឃើញ ទាញសរបាញ់ផ្តង កើតខ្យល់ជាម្តង ផាត់
 ដោយភ្លើងអស់ ។ យក្សចោលគ្រប់សព្វ ដោយក្តីសំអប់ តាមពិត
 ជាក់ស្តោះ តែធ្វើមិនបាន ចាញ់ព្រះឆោមយស ពលក៏ស្លាប់អស់
 គ្មានសល់១-២ ។ យក្សក៏ក្តយប្រាណ ហោះរត់ចរថ្កាន ខ្លាចព្រះ
 ភូមិ ហោះពួនពពក លាក់កាយឆន្រ្ទិយ ស្តាយជន្មជីវី ក្នុងពេលនោះ
 ឯង ។ ព្រះអង្គស្តេចដឹង ថាអាយក្សហ្នឹង វារត់ខ្លាចក្រែង ចាញ់
 សីល្យព្រះអង្គ នៅតែម្នាក់ឯង អង្គព្រះគម្ពីរ រស្មីហោះតាមទៅ ។
 ស្តេចទេតយល់ជាក់ ឃើញកំព្រាមក្ស វាពួននិគ្រោះនៅ ត្រង់ក្នុងពពក
 ក៏ព្រះចមចៅ ទាញសរមកក្នុង ហើយអង្គជាន់ ។ ថាសូមទេវិន្ត ឥន្ទ្រ

នរិន្ទ នៅក្រលាស់ស្ថាន បើខ្ញុំថ្លែងទៅ កុំឲ្យរស់បាន ឲ្យយក្សស្លាប់
 ប្រាណ ដូចពាក្យសច្ចា ។ គិតក្លាមបាញ់ដូង ត្រូវយក្សដាំដូង
 សុទ្ធសុទ្ធសុទ្ធិវា ធ្លាក់មកដល់ដី ព្រះក្រិស្ណា យក្សស្រែកហៅថា
 វិល្លមេយស្លាប់ហើយ ។ រន្ធសុខសាយ ព្រះអង្គតោមនាយ ហោះចុះ
 កន្លែង ចូលក្នុងព័ន្ធដ័យ បាត់ទុកបានស្បើយ ឯបង្កបង្កើយ បង្ក
 វិបី ។ បពិត្រព្រះគុណ កូនសម្លាប់ជន អាយក្សដេកដី ស្លាប់
 សុទ្ធមិននៅ ដោយប្តូរទ្វីល្ប ខ្ញុំព្រាយឥតអ្វី ខ្លាចយក្សមានទ្រង់ ។
 ស្លាប់មួយរស់២ នៅតែចូលមរ កូនទន់ដង្ហឹង កុំអីស្លាប់ស្រែច តែបុណ្យ
 ទ្រង់ យក្សភ័យហោះស្រុង ពួននឹងអាភាស ។ ចូលក្នុងពពក
 ខ្លួនខ្ញុំតាមរក បានឃើញយល់ច្បាស់ ពាក្យយក្សដ័យ បាញ់ក្លាមក្តៅ
 ណាស់ ត្រូវចមិនផ្កាស ស្លាប់ក្លាមដាំដូង ។ ព្រះអង្គបានស្តាប់ ពាក្យ
 បុត្រសាសត្ត ទិបថើបច្បាស់ច្បង ថាកូនមានគុណ វិសេសកន្លង
 គុណធីណាស់ហោង ស្នើបង្កើតប្រាណ ។ ទិកូនតោមនាយ បិតា
 បានកាយ ដួយឲ្យបានក្បាន បានក្សេមទេយា កុំអីខាន អ្នកដួយឲ្យ
 បាន រស់ជនបិតា ។ ទើបព្រះសុវណ្ណហង្ស ស្តាប់ព្រះបមពង្ស
 ស្តេចលើកហត្ថា បង្កើតមត្រី សូមលាយត្រា វិលទៅសេមា អយ្យរក្ខ
 បុរី ។ បង្កើតល្អថា កូនលាបិតា ណាព្រះនរេបតី ដ្បិតនាងតោម-
 នាយ ព័រកាយមហេសី ថាឲ្យវិលខ្ញុំ នៅយូរមិនបាន ។ កូនទៅ
 មិនយូរ វិលមករកគូរ កមល្យតាកល្យាណ សូមគង់ឲ្យសុខ កុំឲ្យខាន

សត្រូវមិនហ៊ាន យារយើទៀតឡើយ ។ ក្រែមាត្រស្តេចយក្ស បាន
ស្តាប់រោទ៍គ្រ ព្រួយប្រាណគឺតស្បើយ ទើបសួរទៅខ្ញុំ អីកូនត្រាណា-
ត្រើយ បើបាទៅហើយ ចុះតោមទើ ។ ធ្វើនឹងបិតា ឬមួយបុត្រា
អ្នកយកទៅទី ឲ្យជុំមហេសី នៃសុននារី ចូរកូនសម្តី ប្រាប់ពេល
នេះនៃ ។ ព្រះអង្គបានស្តាប់ ទើបទ្រង់សារស័ព្ទ ថ្វាយព្រះចមត្រ
ថាសូមធ្វើនឹង មិនយកទេនៃ ហើយចាំរំលង យកបុនតោមតាយ ។
ហែកមល្យកា បង្ហាហើយណា ស្រស់សុខពណ៌ពាយ បង្ហាទៅមិន
យូរ តាបរំលមកអាយ ផ្នែកផ្នែករមកាយ លុះសូន្យសង្វារ ។ នៅ
ចុះមាសសុន ចូររក្សាខ្លួន ឲ្យកាន់ភរិយា បង្ហាសិនហើយ ហែនៃ
កញ្ញា នៅនឹងបិតា រក្សាខ្លួនទៅ ។ នាងបានស្តាប់ជាក់ ទឹក
នេត្រសស្រាក់ ឧបព្រះចមទៅ ថាបើស្តេចយាង តាបមករកពៅ កុំឲ្យ
បុននៅ ពោះម៉ាយយូរលង់ ។ បុនទីតាំងបង បីដូចច្បាស់ច្បង នៃ
ព្រះមានទ្រង់ ស្តេចជួយស្រង់បុន ពីកងអន្លង់ បិតាចមពង្ស បាន
រួចជីវិត ។ យាងទៅតាបមក ព្រះទ័យលែលក រិះធានតាបគិត កុំ
យាងទៅយូរ បុនស្តាយទ្រង់ប្តី ណាម្ចាស់ជីវិត គួរតាបព្រើង ។
ស្តេចបានស្តាប់ជាក់ ព្រះទ័យអូលអាក់ អាសូរថែកល្ងង់ អាណិត
បុនគន់ សង្រ្គិសសង្រ្គិន ទើបព្រះគម្ពីរ ហៅពជមនោម័យ ។ នៃ
បង្ហាមកអាយ ទៅនគរនាយ ឯយ្យរត្នក្រុងជ័យ សូមមកឲ្យតាប តាម
ច្បាប់ខ្ញុំរំល អីសត្វអាជានេយ្យ បោលចូលជាម្តង ។ ស្តេចទ្រង់ចាប់

វិទ្យា ឯព្រះនេត្របៃ ទៅរកនួនល្អី នាងសោកសស្រាក ដង្ហែរ
 ច្បាស់ច្បង ព្រមទាំងពលផង ដង្ហែរចមរា ។ ដល់ចុងសេមា ទើប
 ព្រះក្សត្រា ផ្សាយសេះហោះស្មៅ លើនកាលយ ឥតមានហ្មងសៅ
 កមលូកាស្រពៅ ឡប់ចូលសេមា ។ សឹងសុខសប្បាយ ប្រទេស
 ទាំងឡាយ ខូចខ្ចាចរអា រន្ធក្តិយស ខ្ពស់លើទីបា មិនដែលជាតិ
 ណា ប្រុងមកព្យាបាទ ។ មានតែគោរព ឥតមានឈរឈប់ ខ្លាច
 ព្រះរោមស្អាត នាំសួយអង្គកង ថ្វាយដល់ក្រែមាត្យ ច្រើនណាស់
 ដល់ខ្នាត សប្បាយពេកក្រែ ។ យក្សគ្រប់ទិសា ពួនាមហៅថា
 សុវណ្ណហង្សក្សត្រិថ្ងៃ ព្រឹក្សាលចង់រត់ ទៅនៅកងក្រែ ដោយអំ-
 ណាចក៏យ ស្តេចមានប្តី ។ បានសុខសិរី មន្ត្រីលស្មើស្មើ សប្បាយ
 សោក សោកណបានសុខ គ្រប់ស្រុកគិរី ល្បីព្រះភូមិ រន្ធសុះ
 សាយ ។ នឹងសូមថ្វាយថ្ងៃ ពីអង្គក្តិយស ស្តេចខ្ញុំខ្ញុំខ្ញុំ ហោះដល់
 សេមា រដ្ឋាទោមទាយ ទ្រង់បន្ទាបកាយ បរចុះទៅវិ ។ ចូលក្នុងសិ-
 មា បង្គំបិតា សុធន់ក្សត្រិថ្ងៃ នឹងសុចិត្រា មាតាចរណ៍ បង្គំចមក្រែ
 នូវទាំងទ្វេភាគ ។ បង្គំទូលថា កូនចរយាត្រា ណាព្រះបពិត្រ ទៅធ្វើ
 សង្គ្រាម នឹងយក្សទ្រុឌិត កូនពៅឥតគិត សម្លាប់ក្សណាក្សយ ។ ឈ្មោះ
 វិរុល្យមេម អាទោរដំពេក ប៉ុនក្តីវិស័យ ដាច់១រស់២ ដាច់១០កើត២០
 ខ្ញុំព្រះអង្គលកលៃ វាយយក្សក្សយជន្ម ។ បានលាបិតា ក្រែមាត្យ
 យក្ស បិតែកសោកណ នឹងក្រែកមលូកា ហោះដោយរូសរាន់ មក

ចូលដំបន់ ទើបស្តេចឆ្លើយថា ។ អំនែបុត្រស្នូន ឥតកទុកធន ខ្លាច
 តែបុត្រា ទៅចាញសិល្បយក្ស កើតស្នូនសង្ហារ មិនដែលនរណា
 ទៅទាំងភត្រី ។ ព្រះអង្គបានស្តាប់ ក៏ទូលសារសព្វ ថាចូរព្រួយអ្វី
 ទូលបង្គំធ្លាប់ច្បាង ច្រើនហើយនរាបតិ យក្សស្លាប់ឥតបី ត្រាភប់បាន
 ឡើយ ។ ទើបថ្វាយបង្គំ ដល់ក្សត្រិទុត្តម ពេលនោះជាគ្រើយ ទៅ
 រកកញ្ញា ទាំងទ្រុកនើយ មិនឈប់យូរឡើយ រព្វកប្បនស្នូន ។ ទៅ
 ជួបពាសី នាងបានយល់ប្តី ស្រីបាត់ទុកធន សួរទៅច្បាំងសព្វ ត្រេក-
 អរមាំមួន ដោយបានជួបជួន រង់កាយតោមយង់ ។ សឹងសុខសប្បាយ
 ប្រទេសទាំងឡាយ នៃក្សត្រិបមពង្ស សឹងខ្លាចប្តី បារមីប្តីពង្ស
 ក្សេមក្សាន្តយូរលង់ គ្រប់ទាំងភាព ។

បប់

